

MIKKELIN KAUPUNKI TEKNINEN LAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2015

SISÄLLYSLUETTELO

Teknisen lautakunnan tehtävät ja kokoonpano	3
Palvelusuunnitelman toteutuminen	3
Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat	4
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	5
Tasapainoisen kasvun ja talouden ohjelman toteutuminen	5
Tuloskortit	6
Henkilöstö	11
Hallinto	12
• Hallinto	12
• Projektit	12
• Kyytineuvo	13
Kaupunkisuunnittelu	15
Mittaus ja kiinteistöt	20
• Mittaus	20
• Metsät ja vesialueet	21
• Energiapuun hankinta	23
Kaupunkiympäristö	24
• Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö	24
• Lentoasema	27
• Ympäristövastuut	27
Investoinnit	28

Kannen kuva: Havainnekuva messualueelta, näkymä Saimaalta Antellinkadun rakennuksia kohti.

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle viihtyisän elin- ja toimintaympäristön puitteet suunnittelemalla, rakentamalla ja ylläpitämällä yhdyskuntateknisiä verkostoja sekä viher- ja virkistysalueita. Lautakunnan toimialaan kuuluvat kaavoitus, mittaus- ja kartastopalvelujen tuottaminen sekä maan hankinnan ja luovutuksen suorittaminen taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Tekninen lautakunta vastaa toimialansa viranomaistehtävistä, omistajahallintatehtävistä sekä palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.

Teknisen lautakunnan tulosalueet ovat:

- hallinto (johtamisen tukipalvelut, hallinto ja talous, maankäyttö, Kyytineuvo)
- kaupunkiympäristö (yhdyskuntatekniikka ja ympäristö, lentoasema, ympäristövastuut)
- mittaus ja kiinteistöt (mittaus, metsät ja vesialueet, energiapuun hankinta)
- kaupunkisuunnittelu (hallinto, yleiskaavoitus, asemakaavoitus, muut palvelut)

Teknisen lautakunnan kokoonpano:

Jäsen

Puhakka Paavo, pj.
Rasola Nina
Pia Puntanen
Heikkilä Pekka
Puikkonen Tero, varapj.
Strandman Jaana
Kauppi Marja
Siiriäinen Jukka
Paasonen Leena
Hokkanen Marita
Liukkonen Seppo
Ruotsalainen Raimo
Heinänen Raimo
kaupunginhall. edustaja Seppälä Arto

Varajäsen

Manninen Jyrki
Kankkunen Tarja
Korhonen Leena
Lausas Pekka
Ylönen Päivi
Panula-Ontto-Suuronen Anni
Kurvinen Minna
Viitikka Jari
Hokkanen Outi
Riepponen Tapio
Härkönen Keijo
Juopperi Topias
Tissari Markku

Esittelijänä toimi tekninen johtaja Jouni Riihelä. Lautakunta kokoontui 13 kertaa ja käsitteli yhteensä 181 asiaa.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Toimintaympäristö, jossa kaupunkia kehitettiin ja yritysten toimintaedellytyksiä parannettiin, pysyi vuoden mittaan hyvin haasteellisena. Suomen taloudellinen kehitys oli hitaampaa, kuin muulla euroalueella. Kuluttajien ja teollisuuden kuluttajaluottamusindikaattorit pysyivät alhaisella tasolla. Työttömyysaste Suomessa kasvoi, toisin kuin euroalueella. Suomi keskusteli kestävyysvajeen taittamisesta sekä sote- ja itsehallintoalueen uudistamisesta. Kaikki tämä epävakaus heijastui myös Mikkelin ja Etelä-Savon toimintaympäristöön ja investointipäätöksiin.

Kaupungin alueella elinkeinoelämän ja yritysten investointipäätökset noudattivat hyvin koko Suomen viimevuotista ympäristöilmapiirin tilannetta. Tämä näkyi kaupungin tonttien ja kiinteistöjen myyntitulojen alhaisena tasona. Tavoiteltuun kilpailijakaupunkeja parempaan menestykseen ei pystytty. Tähän tavoitteeseen reagoiden Mikkelin jatkoi utterasti kehittämisen edellytysten luomista kaavoittamalla, rakentamalla ja ylläpitämällä infra- ja kiinteistöjä. Seuraavat vuodet lupaa- vatkin kaupungin alueelle merkittävää rakennushankkeiden kasvua ja rakentajien työllistymistä.

Keskeisin yritys ja työpaikkakehityksen kehittäminen tapahtuu kaavoittamalla. Laajavaikutteisien kaavavalmistelu kohdistui kantakaupungin osayleiskaavaan, jolla tiivistetään ja jäsennetään maankäyttöä rakennetulla alueella. Ristiinan kirkonkylän strateginen yleiskaava valmistui päätöksentekovaiheeseen. Kaava mahdollistaa taajaman ulkopuolisilla alueilla kyläkeskusten rakennusluvituksen ja kirkonkylän strategisena yleiskaavana maankäytön joustavan ohjausvaikutuksen.

Digitaalisuuden kehitys tekniikan alalla ja kaupungin omassa palvelutuotannossa jatkui. Tukipalveluhenkilöstö toimi yhtenä kokonaisuutena, jolla valmistauduttiin Hapake – organisaatio-uudistukseen. Henkilökuljetusten logistiikkakeskus, Kyytineuvo, aloitti toimintansa. Sote -kuljetukset, koulukuljetukset ja joukkoliikenne järjestetään nyt yhdestä toimipaikasta. Henkilöstön määrä jatkaa pientä laskua, joka on johtanut osaltaan henkilöstön työmäärän ja työpaineen kasvamiseen. Kohdenetussa uusrekrytoinnissa onnistuttiin. Henkilöstö oli kaikessa muutokseen liittyvässä epävarmuudessa ja työpaineessa erittäin sitoutunutta työtehtäviinsä ja aikaansaapaa.

Maanhankinnan suurin mielenkiinto kohdistui sataman alueelle, mutta tältä osin valmista ei saatu. Vanhan kasarmialueen maanostoneuvottelut edistyivät päätöksentekoon, ja kaupat realisoituivat vuoden vaihteen jälkeen. Keskeisin maanmyyntitavoite, joka kohdistuu kerrostalorakentamiseen, ei toteutunut. Tehdyistä hallinnollisista myyntipäätöksistä valittiin ja osa kaupoista siirtyi uudisasuntojen kysynnän pysyessä matalalla tasolla. Kirkonvarkauden tontteihin, osana Saimaan Sivun

avautumista kohdistui odotetusti mielenkiintoa, ja kolmikantasopimuksia allekirjoitettiin. Varsinaiset tonttikaupat tapahtuivat vuoden 2016 aikana.

Asuntomessujen järjestäminen Mikkelissä vuonna 2017 vaati sekä osayleiskaavan, että asemakaavan laatimista nopeassa aikataulussa. Alueellinen ELY-keskus asetti kaavoitukselle poikkeuksellisen tiukat kriteerit niin laatutason kuin vaadittavien selvitysten osalta koska alueella oli niin paljon valtakunnallisesti merkittäviä kohteita kulttuuriympäristöstä maisemaan ja direktiivilajeihin. Evästyksenä oli, että kaavoitusta ei olisi mahdollista saada valmiiksi kaupungin esittämässä aikataulussa. Aikataulua ei helpottanut se, että kaavasta valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka käsitteli valituksen ennätysajassa. Jos vähennetään kuulemisaika pois, niin päätös tapahtui viikossa. Kaava sai lain voiman 8.1.2015.

Investointien valmistelu ja toteuttaminen edistyi suunnitellusti. Rantakylän koulun ja Vesiliikelaitoksen jätevedenpuhdistamon hankepäätökset tehtiin valtuustossa. Valtatie 5 remontti edistyi tavoiteaikataulua hieman nopeammin. Asuntomessualueen rakentaminen ja maanpuhdistustyö etenivät. Rakentaminen tonteilla voi alkaa huhtikuussa 2016, kuukautta suunniteltua aikataulua aikaisemmin. Yhteiskoulurakennuksen remontti eteni ja koulun käyttöönotto tapahtuu vuoden 2016 alussa. Katu- ja aluevalaistusta uudistettiin projektilla energiasäästöhyppäyksen aikaansaamiseksi.

Ylläpidon alueurakoita kilpailutettiin, niin alueurakoiden, kuin kiinteistöjenkin osalta. Palveluntuottajien määrä kasvoi. Sisäilmaongelmallisten kiinteistöjen kanssa kamppailu jatkui, eikä väistöiloissa tapahtuvasta toiminnasta esim. koulutointi päästy eroon. Ylläpidosta saadun palautteen määrä suhteessa haasteisiin käytettävien resurssien pysyi kaikesta huolimatta kohtuullisella tasolla.

Kaupunki menestyi European Green Leaf kilpailussa sijoittuen neljän parhaan kaupungin joukkoon Euroopassa. Tämän saavutuksen hyväksi erityisesti teknisen sektorin henkilöstö kumppaneineen on tehnyt pitkään merkityksellistä työtä. Isossa kuvassa ja kaupungin strategian ja sektorin tavoitteiden toteuttamisessa onnistuttiin, josta iso kiitos päättäjille, henkilökunnalle, yhteistyökumppaneille ja asiakkaille.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

	TA 2015	TA muutokset 2015	TA muutoksineen 2015	TOT 1 - 12 2015	EROTUS	Tot %
TOIMINTAKATE	8 907 500	319 000	9 226 500	10 495 510	-1 269 010	113,8
TOIMINTATUOTOT	-6 029 000		-6 029 000	-6 789 223	760 223	112,6
Myyntituotot	-1 653 500		-1 653 500	-1 963 245	309 745	118,7
Maksutuotot	-490 900		-490 900	-925 389	434 489	188,5
Tuet ja avustukset	-464 000		-464 000	-643 001	179 001	138,6
Vuokratuotot	-3 045 300		-3 045 300	-2 939 477	-105 823	96,5
Muut toimintatuotot	-87 300		-87 300	-72 548	-14 752	83,1
Valmistus omaan käyttöön	-288 000		-288 000	-245 563	-42 437	85,3
TOIMINTAKULUT	14 936 500	319 000	15 255 500	17 284 733	-2 029 233	113,3
Henkilöstökulut	3 922 700	227 000	4 149 700	3 903 090	246 610	94,1
Palkat ja palkkiot	2 700 800	185 400	2 886 200	2 696 704	189 496	93,4
Eläkekulut	1 079 900	31 400	1 111 300	1 085 786	25 514	97,7
Muut henkilöstösivut	142 000	10 200	152 200	145 644	6 556	95,7
Hlöstökorvaukset & -				-25 045	25 045	
Palvelujen ostot	9 167 500	87 800	9 255 300	11 145 326	-1 890 026	120,4
Aineet, tarvikkeet j	1 262 100		1 262 100	1 621 157	-359 057	128,4
Ostot tilikauden aik	1 262 100		1 262 100	1 157 217	104 883	91,7
Varastojen lis/väh				463 941	-463 941	
Avustukset	2 100	0,00	2 100	1 850	250	88,1
Muut toimintakulut	582 100	4 200	586 300	613 311	-27 011	104,6

Kyytineuvon perustamisesta johtuva lisämääräraha käyttötalousluteen 319 000 euroa (siirto sivistys- ja sosiaalitoimesta yhteensä 239 000 euroa ja lisämääräraha 80 000 euroa) sekä investointiin 88 000 euroa kaupunginvaltuustossa 23.3.2015/§ 33.

Teknisen lautakunnan toimintatuotot ylittivät 760 000 euroa, toimintakulujen ylitys oli 2,0 milj. euroa. Toimintakate oli 1,3 milj. budjetoitua heikompi.

Oleellimmat muutokset ja niiden perustelut:

Rakennusten purkukustannusten sekä tonttien maanparannuksen kirjaamisessa on noudatettu uusia ohjeita ja ne on kirjattu käyttötalousluteen (TA –varaus investoinneissa). Tästä aiheutui käyttötalousmenoja purkukustannusten osalta n. 188 000

euroa ja Kirkonvarkauden alueen maanparannuskustannuksesta n. 2,2 milj. euroa. Em. määrärahat säästyivät investointien puolella.

Energiapuuvaraston alaskirjauksesta johtuva varastotappio oli 447 427 euroa. Varastojen myyntitulo ylittyi n. 236 000 euroa.

Ympäristövastuiden taloutta rasitti Naisvuoren päiväkodin tontilla tehdyt pilaantuneiden maiden puhdistustyöt n. 69 000 euroa ja Haukivuorelle tehty ympäristövastuuvarauksen nosto 105 000 euroa.

Ilman kirjaamiskäytäntöjen muutosta olisi teknisen lautakunnan talous toteutunut menojen osalta lähes budjetin mukaisena.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta toimi muun työn ohessa toimialajohtajan ja johtoryhmän ohjauksessa noudattamalla sisäisen valvonnan ohjeita ja tavoitteita.

Teknisen toimialan toimintaa koskevien lakien sisältämien määräysten sekä organisaation omien ohjeiden ja sääntöjen noudattamisesta huolehdittiin. Huolehdittiin päätösten lain- ja sääntöjenmukaisuudesta. Tarvittaessa pyydettiin lakimiehen kantaa asiaan.

Talouden seuranta ja raportointi käsiteltiin teknisen toimialan johtoryhmässä ja siitä raportointi kaupunginhallitukselle kuukausittain. Lisäksi raportointi kaupunginvaltuustolle kolmannesvuosittain. Muutoksiin on reagoitu välittömästi. Investointimäärärahojen käyttötarkoituksen muutokset sekä lisämäärärahaesitykset vietiin tarvittavassa laajuudessa luottamuselinten päätettäväksi. Vapautuvien vakanssien täyttämässä noudatettiin välttämättömyysharkintaa ja tarkkaa lupamenettelyä. Palveluhankinnoissa mm. kaupungin kustantamat koulutukset edellyttivät perusteltua tarvetta. Hankintarajoja ja toimivaltuuksia sekä kilpailutusta koskevia määräyksiä noudatettiin tarkasti. Henkilökuntaa koulutetaan hankinta-asioissa jatkuvasti. Alitilityskassojen tarkastukset suoritettiin ohjeiden mukaisesti.

Sopimusten valvonta kuului tulosalueiden ja –yksiköiden päivittäiseen toimintaan. Sopimusten noudattamista valvottiin normaaliin toimintaan liittyvissä kokouksissa ja katselmuksissa, joita pidettiin säännöllisesti sopimuskumppaneiden kanssa.

Riskienhallintaan liittyvä merkittävä riski teknisellä toimialalla sisältyy infra -omaisuuteen. Omaisuuden kunto on tunnistettu ja on pyritty toimimaan ennakoivasti. Vuonna 2015 panostettiin erityisesti katujen ja kevyenliikenteen väylien pintaukseen. Omaisuuden käytön tehokkuutta on arvioitu edullisuusvertailujen ja erilaisten toimintamallien vaihtoehtotarkastelujen avulla. Omaisuuden arvon säilyttäminen edellyttää myös linjausta investointien rahoituksen järjestämisestä, hinnoitteluperiaatteista sekä vuokrien ja käyttömaksujen tasosta. Omaisuuden käytettävyyttä arvioidaan siltä kannalta, miten se palvelee tulevaisuuden palvelutarjonnassa.

Ympäristövastuuihin on varauduttu tekemällä varauksia mm. pilaantuneiden maiden ja vanhojen kaatopaikkojen kunnostusta varten. Haukivuoren pilaantuneiden maiden puhdistamiseen tehtiin 105 000 euron ympäristövastuuvarauksen nosto.

Tasapainoisen kasvun ja talouden ohjelman toteutuminen

Kaupunginvaltuuston tasapainoisen kasvun ja talouden ohjelman mukaisesti kaupunki hillitsee ja priorisoi investointeja siten, että absoluuttinen velkamäärä ei kasva. Kaikissa investoinneissa pyritään – 10 prosentin toteumaan suhteessa valtuuston hyväksymään investointimäärärahaan. Puun myynnissä ollaan 10 % aktiivisempia, kuin perustasossa. Kiinteistöjä realisoidaan.

Kiinteistöjen sisäilmaongelmat ovat nousseet ennustamattomasti kunnustusohjelmasta esiin. Erityisesti koulujen kohdalla ja kouluissa tehdyissä remonteissa on välttämättömiä muutoksia ohjelmiin tapahtunut. Tämä on tuonut lisähaastetta investointiohjelman toteuttamiseen. Investoinneissa on saatu aikaan investointitason alapuolisia toteumakustannuksia, mutta vastaavasti joitakin ylityksiäkin on syntynyt työn laajentuessa. Metsistä on myyty puuta perustasoa enemmän. Hakkuutuoton tavoite sisällytettiin talousarvioon ja toteutuu näin ollen lähes täysimääräisenä. Heikot pakkastalvet ovat aiheuttaneet ongelmia talvileimikoiden korjuussa ja myynnissä. Kaupan olleet kiinteistöt ovat pääsääntöisesti olleet melko huonokuntoisia.

Henkilöstökuluissa saatiin säästöjä ja henkilömäärän vähentämistavoite on toteutunut. Euromääräiset tulotavoitteet teknisen toimen osalta toteutuivat.

ASUKKAIDEN OSALLISTAMINEN HYVINVOINNIN TUOTTAMISEEN

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Sairastavuusindeksi (KV)	Huolehditaan kevyenliikenteen väylien ja jalkakäytävien kunnosta ja kunnossapidosta. Edellyttää rakenteiden ja päällysteiden uusimista (tavoite 5-7 km/vuosi) ja riittävästä kunnossapitotasosta huolehtimisesta.	Kunnossapitopäällikkö	Kevyenliikenteen väylien kestopäällysteiden paikkaus- ja routavaurioiden korjauksia jatkettiin, johon käytettiin erityisesti osoitettu resurssi. Rakenteiden ja päällysteiden uusimista tehtiin 3,4 km.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Sairastavuusindeksi (KV)	Huolehditaan keskeisten (tunnistettujen) puistojen viihtyisyydestä. Pusikoiden ja puuston raivaamisella varmistetaan käyttäjäkokemus sosiaalisesti turvallisesta tilasta aktiivisimmin käytössä olevien virkistysalueiden (ranta-alueet, puistot, siirtymät) osalta.	Kaupunginpuutarhuri ja metsätalousinsinööri	Taajamametsien hoitotyötä tehtiin yhteensä n. 48 hehtaaria. Uusissa alueurakoissa on huomioitu keskeisimpien ranta- ja virkistysalueiden raivausten lisääminen hoitoluokitusta muuttamalla.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Sairastavuusindeksi 100	Kasvatetaan yksittäisten liikenneturvallisuustoimenpiteiden määrää.	Liikenneinsinööri	Hidasteita ja suojaajajärjestelyjä tehtiin sekä jk+pp-tien läpiajoeste asennettiin ja Issuntie-Vanha Otavantie kevyen liikenteen väylä suoja-tiesareke parannettiin liikenneturvallisuustoimenpiteinä. Siirrettävä nopeusnäyttö on ollut käytössä ajonopeuksien hillitsemiseksi.
	Järjestetään ja optimoidaan toimiva joukkoliikennejärjestelmästä.	Joukkoliikenneinsinööri	Kyytineuvo aloitti toimintansa. Kyytineuvo koordinoi henkilökuljetuksia (sosiaalitoimen, koulukuljetusten ja joukkoliikenteen). Kaupunkiliikenteessä on lisätty palveluliikenteen joukkoliikennevuoroja. Joukkoliikennepalvelua on koordinoitu ja Waltti-korttiuudistukseen on valmistauduttu yhteistyössä Elykeskuksen sekä seudun kuntien kanssa.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Sairastavuusindeksi	Mahdollistetaan torilla nykyistä runsaammin kulttuuri- ja liikunta-tapahtumia perinteisen markkinatorin rinnalla ja tueksi.	Projektijohtaja	Torin ja kävelykadun aluetta on vuokrattu paitsi perinteiseen torikauppaan ja markkinatapahtumiin myös kulttuuri- ja liikuntatapahtumiin. Keskeinen yhteistyökumppani tapahtumien järjestämisessä on Mikke ry.

ELINKEINOJEN HYVINVOINTI JA KOKO KAUPUNGIN ELINVOIMA

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Valtuutus toimialalla	Toteutuma
Yritysten nettolisäys (KV) Tavoite 140 yritystä	Selkeytetään ja nopeutetaan lupa- ja päätösprosesseja huomioiden erityisesti asiakkaan näkökulma.	Tekninen johtaja	Kaupunki käytti mm. Rakennuslupa.fi järjestelmää asiakaspäätöksissä. Kaupunki myönsi enemmän asiakaskohtaisia kokonaislupia, jolloin kaikki kaupungin asiat olivat asiakasymärrettävämmin yhden päätöksen takana.
	Ollaan aktiivisena neuvotteluosapuolena ja mahdollistajana yrityksistä ja työpaikkoja synnyttävissä projekteissa.		Yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksein Oy:n kanssa on tuettu yritystoiminnan mahdollisuuksia.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Yritysten nettolisäys	Tuetaan taajamien elinvoimaisuutta huomioimalla elinkeinopoliittinen näkökulma yritystonttien hinnoittelussa.	Kaupungeingeodeetti	Kaupungin yritystonttienhinnointelu oli asiakasystävällistä erityisesti alakeskuksissa. Yritysten lokalisointiin ja olemassa olevien yritysten liiketoiminnan laajennuksiin etsittiin ja löydettiin soveltuvia tontteja yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksein Oy:n kanssa. Erityisesti ohikulkevasta asiakasvirrasta liiketoiminnan kalastavalle ja laajan paikoitusalueen tarvitsevalle liiketoiminnalle tarvittavia tontteja oli haasteellista löytää.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Työpaikkakehitys (KV) Tavoite 24 500 työpaikkaa	Kaavoitetaan laaja-alaisesti yritystoimintaa mahdollistavia yrityskortteleita ja muodostetaan näistä yritystarpeen mukaisia tontteja.	Kaavoituspäällikkö	Kortteleiden ja tonttien laajamittainen muodostaminen edellyttää osayleiskaavan päivitystä kantakaupungin ja Ristiinan alakeskuksen alueella. Yleiskaavatasoisilla toimenpiteillä mahdollistetaan työpaikkarakentaminen detaljikaavoissa. Pelloksen osayleiskaava on valmistunut, Ristiinan nähtävillä ja Kantakaupungin osayleiskaava tekeillä.

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Mikkelin mainekuvan positiivinen kehitys (KV)	Asuntomessuprojekti hallitaan laadukkaasti ja tehokkaasti yhdessä Osuuskunta Suomen Asuntomessut kanssa.	Projektijohtaja	Asuntomessuprojekti on edennyt suunnitellun mukaisesti. Katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen sekä maankaatopaikan puhdistus ovat edenneet edellä aikataulusta, mikä mahdollistaa talonrakentamisen jo huhtikuussa 2016. Tonttimarkkinointi on ollut aktiivista, ja vuoden 2015 lopussa tonteista oli varattu noin 20 kpl.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Mikkelin mainekuvan kehitys	Luodaan kaavoittamalla mahdollisuus Satamalahtiprojektin käynnistymiselle ja edistetään yksittäisiä alueen hankkeita ja projekteja.	Projektijohtaja	Satamalahden alueen maanhankinnan neuvotteluprosessia on jatkettu ja keskeisimmät maa-alueet saataneen kaupungin omistukseen v. 2016. Kaavatyön jatkuminen edellyttää maanomistusolojen selkeytymistä kaavoituksellisesti yhtenäisen alueen aikaansaamiseksi.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Mikkelin mainekuvan kehitys (KV) Tavoite: <ul style="list-style-type: none"> • imago tutkimuksen 4. sija • yleinen yritysilmasto 3,5 	Keskustan kehittämisen ja tiivistämisen jatkaminen toteutetaan uuden keskustan yleiskaavan ja erillisten projektien yhteydessä.	Kaavoituspäällikkö	Keskustan tiivistämistä rakentamalla jatketaan mahdollisuuksia kaavoittamalla. Tiiviimmän rakentamisen mahdollistamiseksi valmistellaan autopaikanormiston muuttamista keskustassa. Asuinrakentamisen painopiste siirtyy Saimaan suuntaan. Tätä varten on kehitetty Saimaansivu –brändi, jonka alle on koottu eri osa-alueet kerrostalorakentamisesta omakotialueisiin omalla rantatontilla. Samaa markkinointiperiaatetta tullaan soveltamaan teollisuus- ja yritysalueisiin.

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Mikkelin väkiluvun kehitys	Varmistetaan kaavoituksella ja rakentamisella monipuolinen ja laadukas tonttitarjonta	Kaavoituspäällikkö	Kaupungilla on määrällisesti riittävä tonttivaranto (satoja), mutta varannon monipuolisuutta ja asiakaskohdantaa kehitetään.
	Tonttikadut ja kunnallistekniikka rakentamalla varmistetaan monipuolinen, laadukas ja strategian mukainen tonttien vuosittainen luovutusmäärä	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	Tonttikatujen varrella on luovutettavissa olevia tontteja eri puolella kaupunkia. Uusien luovutettavissa olevien tonttien tarpeisiin on Kirkonvarkauden alueen katuverkon rakentaminen käynnistynyt.

LUONNON JA YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Asemakaavoitetuilla alueilla virkistysalueiksi (VL) merkittyjen alueiden pinta-alan osuus (%)	Kaavaprosessien yhteydessä kaavoittaja varmistaa toteuman.	Kaavoituspäällikkö	Kaavoituksen yhteydessä on huomioitu virkistysalueet. Laajemmin virkistysalueiden määrä ja laatu on kartoitettu Kantakaupungin osayleiskaavan yhteydessä ja tätä koskevat toimenpiteet tulevat kaavan yhteydessä päätettäväksi.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Vesistöistä hyvässä tai erinomaisessa kunnossa olevien luokiteltujen vesimuodostumien määrä %-osuus	Osallistutaan Mikkelin eteläpuoleisen Saimaan vesistön kunnostamisen suunnitteluun ja toimenpiteisiin ELY -johtoisesti. Toimenpiteitä ovat mm. uusi jätevedenpuhdistamo ja VT-5 rakentamisen yhteydessä käyttöön otettavat hulevesien laskeuma-altaat.	Tekninen johtaja ja suunnitteluinsinööri	Vesistön kunnostamiseen on osallistuttu mm. roskakalan tehopyytämällä. VT-5 rakentamiseen yhteydessä on rakennettu hulevesien laskeuma-altaat.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Luokitelluista pohjavesimuodostumista hyvässä tai erinomaisessa kunnossa olevien muodostumien osuus (%) (KV)	Kaupunki toimii aktiivisesti omissa kohteissaan PIMA-maiden puhdistamiseksi (ns. Shell-tontti, Veturitallit, jne.) ja rakentamisen mahdollistamiseksi.	Kehitysinsinööri	Shell-tontilla (Laiturikatu 6) kunnostus (in-situ) aloitettiin alkuvuodesta ja se jatkuu kesään 2016 asti, jonka jälkeen suoritetaan tontilla osittainen massojen vaihto. Suomenniemellä on entinen liimapuutehdas vedenotamon läheisyydessä. Tämän riskin poistamiseksi maaperä tullaan kunnostamaan.
	Kaupunki osallistuu Vapon kloorifenoli-ongelman ratkaisemiseksi ja rakentamisen mahdollistamiseksi	Kehitysinsinööri	Vapo on jättänyt ympäristölupahakemuksen ja saanut koetominnan hyväksymispäätöksen. Biologinen puhdistus on aloitettu.

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla	Toteutuma
Kasvihuonepäästöt (KV) Tavoite 5,5	Helposti ja keskeytymättömästi ajettavalla kevyenliikenteen verkostolla lisätään koulu- ja työpaikkaliikennettä.	Liikenneinsinööri	Valtatie 5:n ja Rinnekadunrakentamishankkeen kevyen liikenteenjärjestelyt parantavat tärkeiden koulu- ja työmatkareittien olosuhteita keskustan ja eteläisten kaupunginosien välillä. Pursialankadun jk+pp-tien laatutason parantamishanke on kesken. Naisvuoren päiväkodin lähiympäristöön on rakennettu kevyen liikenteen väylät. Issuntie-Vanha Otavantie kevyen liikenteen väylä parantaa jk+pp-yhteyden jatkuvuutta Otavassa.
	Green lines -tähtiverkon (strategiinan valinta) luominen ja strategian laatiminen sekä kevyenliikenteen väylästäön lisääminen rakentamalla.	Liikenneinsinööri	Pyöräilystä ja kävelystä potkua Mikkelin kulmille – suunnitteluhankkeen ja kanta-kaupungin osayleiskaavan liikkenselvityksen yhteydessä on määritetty pyöräilyn pääreitistö.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla	Toteutuma
Ekologinen jalanjälki (gha / as)	Satamalahti -projektilaan ja rakennetaan kasvihuonepäästöjä ja ekologista jalanjälkeä pienentäväksi	Kaavoituspäällikkö	Satamalahden detaljikaavoituksen eteneminen on sovittu yhteen Kantakaupungin osayleiskaavan valmistumisen kanssa. Satamalahden suunnittelu on käynnistetty veturitallien alueesta ja valmistelemaa suunnittelua tehdään Savilahden satama-alueen kohdalla.
Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuutus toimialalla	Toteutuma
Ekologinen jalanjälki (gha / as)	Käynnistetään katualueiden ja liikunta-alueiden energiasäästö-hankkeet (vaihdettavia valoyksiköitä noin 9 000 kpl).	Kunnossapitopäällikkö	Hankkeesta on tehty sopimus ja työ on aloitettu (valoyksiköitä on vaihdettu noin 2000 kpl).
	Kaupunki rakentaa muutamia sähköautojen latauspisteitä kaupunki-alueelle, paikat suunnitellaan yhdessä energiayhtiöiden kanssa	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	Latauspisteitä on rakennettu yksityisille kiinteistöille. Kaupungin katualueelta on osoitettu paikkoja latauspisteille. Rakentamista ei ole aloitettu.

Kaupunkistrategian toimeenpano (vaikuttavuus)			
Indikaattori kaupunkistrategiasta	Toimenpide	Vastuu toimialalla	Toteutuma
Asiakastytyväisyystutkimus (KV) - puistojen hoito tavoite 4 (asteikko 1-4), lähtötaso 3,55 - liikenneväylien hoito 4 (asteikko 1-4), lähtötaso 3,30	Kaupunginosaseurojen ja muiden toimijoiden aktiivisuutta oman alueensa ja erityisten kaupunginosakohteiden siistimistöissä tuetaan. Kaupunki osallistuu osaltaan tarpeen mukaan siistimis- ja raivausjätteiden pois kuljetukseen kustannuksellaan.	Kaupunginpuutarhuri	Asiakastytyväisyystutkimusta ei tehty v. 2015. Mikkeli siistiksi - kampanja ja kaupungin kevätsiivoustalkoot on järjestetty. Jättibalsamin kitkemistö on järjestetty Emolassa ja Otavassa. Kaupunginosaseurat ovat jatkaneet omatoimista talkootyönä mm vesistö- ja raivaustöitä.
	Urakkakokonaisuuksien muuttaminen ja urakka-alueiden työn aloittaminen.	Kunnossapitopäällikkö	Alueurakat on kilpailutettu (urakka-ajat keskustassa 4 v ja kehällä 5 v.). Keskustan palvelun tuottaja on Viherpalvelut Hyvönen Oy ja kehäalueella vastavasti YIT Kuntatekniikka Oy.

Tuloskorteissa tummennetut kohdat ovat valtuustoon nähden sitovia, muut kohdat lautakuntaan nähden sitovia.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömenoja oli budjetoitu 4,15 milj. euroa, mikä on 27,2 % kokonaismenoista. Henkilöstömenojen toteutuma oli 3,9 milj. euroa, mikä oli 25,6 % budjetoiduista kokonaismenoista ja 22,6 % toteutuneista kokonaismenoista.

TEKNISEN TOIMEN HENKILÖSTÖ 31.12.2015	Vakinaiset	Määräaikaiset	Yhteensä
Tekninen toimi yhteensä	199	36	235
Tekninen lautakunta *)	69	4	73
Tilakeskus	17	1	18
Rakennuslautakunta	17	-	17
Maaseutu- ja tielautakunta	96	31	127

*)Teknisen lautakunnan luvuissa täytetyt ja rekrytoinnissa olevat vakanssit sekä tuntipalkkaiset (7 henk.)

Lisäksi palkattiin tukityöllistettyjä henkilöitä kolme henkilöä sekä koululaisia 85 henkilöä, heistä suurin osa oli palkattu YIT Kuntatekniikka Oy:lle edellisten vuosien tapaan.

HALLINTO

Tulosalueen esimiehenä toimii projektijohtaja Timo Rissanen.

Teknisen toimen organisaatiota muutettiin 1.1.2015 alkaen. Hallintopäällikkö siirtyi rakennusvalvontaan ja kaupungingeodeetti siirtyi teknisen toimen hallintoon. Teknisen toimen hallintoon perustettiin ns. toimistopooli, johon siirtyivät teknisen toimen tulosalueilta lähes kaikki toimisto-, talous- ja henkilöstöasioita tekevät henkilöt. Lisäksi teknisen toimen hallintoon perustettiin uutena toimintana henkilökuljetusten logistiikkayksikkö, eli Kyytineuvo. Asuntomessuorganisaatio kuuluu myös teknisen toimen hallintoon.

Teknisen toimialan johtoryhmä, johon kuuluvat tulosalueiden esimiehet, kokoontui yhdeksän kertaa. Johtoryhmässä käsiteltiin hankkeiden etenemistä, talouden ja toiminnan toteutumista, henkilöstöasioita sekä lautakuntien päätettäväksi meneviä asioita.

Mikkelin Hallitustorin, Ristiinan, Haukivuoren ja Anttolan torien sekä kävelykadun lupa- ja sopimusasiat ovat teknisen toimen hallinnossa. Haukivuoren toritoiminnat siirrettiin uuteen, toiminnallisesti parempaan paikkaan. Hallitustorilla ja sen läheisyydessä oli perinteisten Maalis- ja Mikkomarkkinoiden sekä kuukausimarkkinoiden lisäksi mm. jättikirppisiä, rallitapahtuma, Kesäkatu-tapahtuma, Jäätori, ToriSport, rock-tapahtuma sekä elokuvailta jätti-screeniltä.

TALOUDEN TOTEUTUMA HALLINTO	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	TP 2015	EROTUS	TOT %
TULOASALUE YHTEENSÄ						
TOIMINTAKATE	3 319 800	319 000	3 638 800	3 484 050	154 750	95,75
TOIMINTATUOTOT	-334 000		-334 000	-469 387	135 387	140,54
TOIMINTAKULUT	3 653 800	319 000	3 972 800	3 953 437	19 363	99,51
JOHTAMISEN TUKIPALVELUT						
TOIMINTAKATE	1 383 500		1 383 500	1 201 428	182 072	86,84
TOIMINTATUOTOT	-24 000		-24 000	-26 425	2 425	110,10
TOIMINTAKULUT	1 407 500		1 407 500	1 227 852	179 648	87,24
PROJEKTIT						
TOIMINTAKATE	594 700		594 700	586 875	7 825	98,68
TOIMINTATUOTOT				-30 337	30 337	
TOIMINTAKULUT	594 700		594 700	617 211	-22 511	103,79
KYYTINEUVO						
TOIMINTAKATE	1 341 600	319 000	1 660 600	1 695 748	-35 148	102,12
TOIMINTATUOTOT	-310 000		-310 000	-412 626	102 626	133,11
TOIMINTAKULUT	1 651 600	319 000	1 970 600	2 108 374	-137 774	106,99

*Projektien luvuissa rakennusten purkukustannukset 188 000 euroa. Määräraha investoinneissa.

Projektit

Palvelu: Projektit Vastuuhenkilö: Timo Rissanen	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015+lmr
Projektien hallinto					
Kulut €	187 012	67 498	67 498	57 656	85,4
Tuotot €	-98 000	0	0	0	
Netto €	89 012	67 498	67 498	57 656	85,4
Strategiset projektit					
Kulut €	0	284 751	284 751	131 276	46,1
Tuotot €	0	0	0	-30 337	
Netto €	0	284 751	284 751	100 939	35,4
Asuntomessut					
Kulut €	54 077	318 609	318 609	272 468	85,5
Tuotot €	0	0	0	0	
Netto €	54 077	318 609	318 609	272 468	85,5
Projektit yhteensä					
Kulut €	241 089	670 858	670 858	461 400	68,8
Tuotot €	-98 000	0	0	-30 337	
Netto €	143 089	670 858	670 858	431 064	64,3

Viesti tilaajalle:

Asuntomessut

Vuoden 2017 asuntomessut järjestetään Mikkelissä Kirkonvarkauden alueella. Messualue sijaitsee kolme kilometriä etelään kaupungin keskustasta Saimaan rannalla. Toiminnan organisoii Osuuskunta Suomen Asuntomessut kulloisenkin isäntäkun-

nan kanssa. Suomen Asuntomessujen toimintaideana on parantaa asumisen laatua Suomessa yhteistyössä kumppanien kanssa edistämällä asumistietoutta ja alan osaamista sekä järjestämällä vuosittain asunto- ja loma-asuntomessuja.

Suomen Asuntomessut vastaa messutapahtuman vaatimista yleisöpalveluista, messutekniikasta sekä tapahtuman markkinoinnista ja isäntäkunta vastaa asuntomessutoimiston perustamisesta, kaavoituksesta, tontinluovutuksesta, kunnallistekniikasta sekä pysäköinnistä. Rakentajat vastaavat kohteidensa toteutuksesta, rahoituksesta ja esittelystä.

Vuoden 2015 alussa perustettiin teknisen toimeen asuntomessutoimisto palkkaamalla projektipäällikkö ja loppuvuodesta projektikoordinaattori, tiedottaja ja aluevalvoja. Asuntomessutoimisto vastaa messujen järjestelyistä ja valmistelee messujen päätyttyä taloudelliset loppuselvitykset sekä loppuraportin.

Messualueen asemakaava vahvistui vuoden 2015 alussa. Alueen kunnallistekniikan rakentaminen ja tonttimarkkinointi alkoi keväällä 2015. Alueelle rakennetaan useita kilometrejä katuja ja kevyen liikenteen väyliä, puisto- ja leikkialueita. Lisäksi samassa yhteydessä toteutetaan maantäyttöalueen seulonta pohjavesialueen turvaamiseksi. Tonttihaun ensimmäinen vaihe oli 15.3-15.5. ja sen aikana saatiin 20 hakemusta, joista syntyi 15 tonttivarausta. Tonttihaun jatkettiin ja vuoden 2015 lopussa tonteista oli varattuna 20. Kesän ja syksyn aikana toteutettiin neljä asukasilta tontin varanneille. Asukasiltujen teemoina olivat rakennusluvan hakeminen, messujen kaupalliset sopimukset, paikallisten yrittäjien palvelut ja pihasuunnittelu. Asukasiltuja jatketaan kevään 2016 aikana. Syksyn 2015 aikana tehtiin markkinointi- ja viestintäsuunnitelma vuosille 2016-17.

Mikkeli Areena

Mikkeli Areenan suunnittelua jatkettiin yhdessä MAMK Oy:n kanssa.

Areenan sijoituspaikkana on Kalevankangas, jossa synergiaa tuovat alueen muut urheilukiinteistöt: jäähalli, harjoitusjäähalli, ravirata, jalkapallohalli, kaupalliset liikuntatilat ja ulkoilureitit. Visiona on Areenan myötä synnyttää Kalevankankaan urheilupuisto, joka tarjoaa kaikenikäisille kaupunkilaisille ja matkailijoille monipuolisia liikunta- ja kulttuurielämyksiä.

Lentokenttä

Mikkelin lentokentän toimitaedlytysten turvaamiseksi teetettiin selvitys UAS-testikeskuksen perustamisesta Mikkeliin.

Mylly-Siilokortteli

Mylly-Siilokorttelin selvitystyötä jatkettiin mm. myllyrakennuksen ja maaperän kuntokartoituksella sekä arkkitehtisuunnittelulla Saga-palvelutalon sijoittamisesta ko. kortteliin. Raatihuoneenkadun varressa olevan viljasilon ja sen vieressä olevan käyttämättömän rakennusoikeuden myynnistä järjestettiin tarjouskilpailu.

Satamalahti

Satamalahden digitaalisen ja ekologisen kaupunginosan suunnittelu etenee yleiskaavoituksen, asemakaavoituksen ja maanhankinnan kautta.

Kirkonvarkauden asemakaava-alue, maankaatopaikan puhdistus

Kyytineuvo, henkilökuljetusten logistiikkayksikkö

1.1.2015 toimintansa aloittanut Kyytineuvo on teknisen toimen alaisuudessa toimiva yksikkö, joka vastaa kaupungin järjestämistä henkilökuljetuksista. Kyytineuvo tehtäviin kuuluu yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa suunnitella, hankkia ja järjestää kaupungin joukkoliikenne-, koulukuljetus- ja sosiaalitoimen kuljetuspalvelut. Kyytineuvossa vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain perusteella myönnettyjen matkojen yhdistely- ja välitystoiminta alkoi 15.4.2015, matkojen tilaajana voi olla esim. kaupungin oma palveluyksikkö tai yksityinen henkilö.

Kyytineuvon henkilöstöön kuuluu projektipäällikkö (30.9.2015 asti), logistiikkapäällikkö (1.12.2015 alkaen), joukkoliikenneinsinööri, kaksi kuljetuskoordinaattoria ja kolme matkasihteeriä. Kyytineuvo tuottaa kuljetuspalvelut sivistystoimen ja sosiaalitoimen asettamien palvelutasomäärittysten ja kuljetusoikeuspäätösten mukaan.

Joukkoliikenne

Joukkoliikennelain ja PSA:n (palvelusopimusasetus) mukaisesti Mikkelin kaupungin toiminta toimivaltaisena lupaviranomaisena jatkuu. Kaupunki on tehnyt päätöksen järjestää joukkoliikennepalvelut PSA -mallin mukaisesti. Toimivalta-alueena on Mikkelin kaupunki. Toimivaltainen viranomainen myöntää alueelleen hakemuksesta liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat.

Toimivaltainen viranomaisen määrittää toimivalta-alueensa hintaveloitteet sekä joukkoliikenteen palvelutason. Palvelutasomäärittelyssä otetaan huomioon eri väestöryhmien tarpeet, joukkoliikenteen määrä ja laatu sekä yhteistyö toimivaltaisten viranomaisten sekä kuntien ja maakuntien liittojen kanssa.

Yhteistyössä Pohjois-Savon ELY -keskuksen sekä seudun kuntien kanssa on tehty projekti ”Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkimien liikenteiden integrointi osaksi Mikkelin seudun kuntien joukkoliikennettä”. ”Mikkelin seudun joukkoliikennesuunnitelma” hyväksyttiin vuonna 2015. Joukkoliikenteen seudullinen suunnittelu sekä joukkoliikenteen viranomaistoiminnan mahdollinen seudullinen organisointi on noussut esille seudullisen joukkoliikennesuunnittelutyön yhteydessä. Mikkelin kaupunki on mukana valtakunnallisessa Liikenneviraston vetämässä Lippu- ja maksujärjestelmäprojektissa Waltti, jonka tavoitteena on toteuttaa valtakunnallinen lippu- ja maksujärjestelmä toimivaltaisten viranomaisten hankkimaan joukkoliikenteeseen. Waltti-käyttöönotto tapahtuu keväällä 2016 ja päätös tehtiin syksyllä 2015 sekä Mikkelin kaupungin että Pohjois-Savon Ely-keskuksen osalta.

Mikkelin kaupungin joukkoliikenne on peruspalvelutasoa, joka mahdollistaa työmatka- asiointi ja koulumatkaliikenteen. Kustannustaso nousee, koska joukkoliikennepalvelua siirtyy valtiolta kaupungin vastuulle. Kaupungin joukkoliikennerahoitukseen kuuluvat avoimen joukkoliikenteen ostoliikenteenä Mikkelin paikallisliikenteen vuoroja, Moppe – palveluliikenne sekä muita ostoliikennevuoroja palvelun koko kaupungin alueella työmatka- asiointi ja koulumatkaliikennettä.

Lipputuotteiden osalta joukkoliikenteen rahoitukseen kuuluvat Kaupunkilippu ja Seutulippu. Seutulipussa on käytössä myös toinen vaihtoehtoinen 30pv/90 pv -lipputuote. Kaupunkilippu on vyöhykkeellistetty ja II-vyöhykkeenä on Rantakylä –Otava. Kaupunki- lipputuotteessa on huomioitu lapset, nuoret, eläkeläiset sekä opiskelijat.

Muut kaupungin tukemien lipputuotteiden hinnat: lastenvaunut/rattaat+saattaja 0 euroa sekä sotaveteraanit 0 euroa.

Taulukko: Lippujen määrä vv. 2009-2015

	2009 kpl	2010 kpl	2011 kpl	2012 kpl	2013 kpl	2014 kpl	2015 kpl
Kaupunkilippu	4 443	4 672	4 723	5 567	5987	6891	8356
* Otavalippu					258	326	426
Seutulippu	2 099	1 905	2 012	1 980	2235	2221	2068
* 30/90-lippu					82	86	87
Yhteensä	6542	6577	6735	7547	8562	9524	10937

Palvelu: Joukkoliikenne Vastuuhenkilö: Liisa Heikkinen	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + lmr	
Valtionapuliikenne						
korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>	9 524	9 500	9 500	10 937	115,1
€/korttilataus	<i>€/korttilataus</i>	68,7	70,5	70,5	76,9	109,2
Valtionapuliikenteen kulut yhteensä/asukas	€	12,0	12,3	12,3	15,4	125,7
Yhteensä (€)	€	654 527	669 590	669 590	841 415	125,7
Tuotot	€	-372 036	-260 000	-260 000	-412 626	158,7
Netto	€	282 491	409 590	409 590	428 789	104,7

Palvelu: Joukkoliikenne Vastuuhenkilö: Liisa Heikkinen		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + lmr
Muut lipputuotteet						
korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>	14 856	15 400	15 400	13 990	90,8
€/korttilataus	<i>€/korttilataus</i>	2,7	4,1	4,1	2,7	65,0
Muut lipputuotteet, kulut yhteensä/asukas	€	0,7	1,2	1,2	0,7	59,0
Yhteensä (€)	€	40 190	63 053	63 053	37 233	59,0
Tuotot	€	0	0	0	0	
Netto	€	40 190	63 053	63 053	37 233	59,0
Joukkoliikenne						
korttilatausten lukumäärä	<i>kpl</i>	24 380	24 900	24 900	24 927	100,1
€/korttilataus	<i>€/korttilataus</i>	70,0	67,6	67,6	79,2	117,1
Joukkoliikenteen kulut yhteensä/asukas	€	31,2	30,8	30,8	36,1	117,2
		1 705		1 683		
Yhteensä (€)	€	462	1 683 462	462	1 973 409	117,2
Tuotot	€	-372 036	-260 000	-260 000	-412 626	158,7
		1 333		1 423		
Netto	€	427	1 423 462	462	1 560 783	109,6
Kutsutaksi						
asiakasmäärä	<i>kpl</i>	4 750	4 000	4 000	4 460	111,5
€/asiakas	€	8,6	15,3	15,3	6,9	44,7
Kutsutaksin kulut yhteensä/asukas	<i>€/asukas</i>	0,8	1,1	1,1	0,6	49,8
Yhteensä (€)	€	40 962	61 379	61 379	30 588	49,8
Tuotot	€	0	0	0	0	
Netto	€	40 962	61 379	61 379	30 588	49,8
Joukkoliikennepalvelut yhteensä						
		1 746		1 744		
Joukkoliikennepalveluiden kulut yhteensä	€	424	1 744 841	841	2 003 997	114,9
Kulut yhteensä / asukas	<i>€/asukas</i>	32,0	32,0	32,0	36,7	114,9
Tuotot	€	-372 036	-260 000	-260 000	-412 626	158,7
		1 374		1 484		
Netto	€	388	1 484 841	841	1 591 371	107,2
Suoritteet						
Asiakasmäärä/korttilatausten lukumäärä	<i>kpl, yhteensä</i>	29 130	28 900	28 900	29 387	101,7

Viesti tilaajalle:

Joukkoliikenteen ostoliikenteiden määrä kasvoi jo syksyllä 2014 Mikkeli – Ristiina-Mikkeli sekä Ristiina-Suomenniemi liiken- teiden siirtyessä kaupungille; kulurakenne näkyvillä koko vuoden 2015 osalta. Kaikki joukkoliikenteen palveluhankinnat on kilpailutettu ja ostoliikenteet alkoivat uusilla sopimuskausilla syksyllä 2014 sekä syksyllä 2015. Hankintojen ostoliikenteiden hinnat nousivat kokonaisuudessaan noin 18 prosenttia. Lipputuotteiden käytössä oli kasvua nimenomaan paikallisliiken- teen lipputuotteissa. Kustannusten nousu johtuu ostoliikenteiden hankintahinnoista.

KAUPUNKISUUNNITTELU

Tulosalueen esimiehenä toimii kaavoituspäällikkö Ilkka Tarkkanen.

Vuoden 2015 aikana 9 kaavaa sai lainvoiman. Osayleiskaavoja oli kaksi ja asemakaavoja seitsemän. Asemakaavojen yhteen- laskettu rakennusoikeus on n. 158 000 k-m² ja keskimääräinen tehokkuusluku 0,11. Ohessa muutamia poimintoja valmis- tuneista kaavoista.

TALouden TOTEUTUMA KAUPUNKISUUNNITTELU	TA 2015	TP 2015	EROTUS	TOT %
TULOSALUE YHTEENSÄ				
TOIMINTAKATE	834 000	778 917	55 083	93,40
TOIMINTATUOTOT	-11 000	-43 430	32 430	394,82
TOIMINTAKULUT	845 000	822 347	22 653	97,32
HALLINTO JA YHT. KUST.				
TOIMINTAKATE	368 400	380 689	-12 289	103,34
TOIMINTATUOTOT	-11 000	-43 466	32 466	395,15
TOIMINTAKULUT	379 400	424 156	-44 756	111,80

TALOUDEN TOTEUTUMA KAUPUNKISUUNNITTELU	TA 2015	TP 2015	EROTUS	TOT %
YLEISKAAVOITUS				
TOIMINTAKULUT	228 800	175 288	53 512	76,61
ASEMAKAAVOITUS				
TOIMINTAKULUT	203 200	155 641	47 559	76,59
MUUT PALVELUT				
TOIMINTAKULUT	33 600	67 299	-33 699	200,30

Yleiskaavoituksen toimintakulut pienenivät henkilöstövähennysten kautta, eläkkeelle jääneiden virkoja ei ole täytetty. Palveluiden ostot jakautuvat yleis- ja asemakaavoituksen välille, vuoden alussa näiden välinen suhde on ennuste jonka toteutuneisuutta tarkastellaan vuoden lopussa. Toimintatuotot olivat ennakoitua suuremmat johtuen maa-ainesten lupamaksuista.

Asuntomessukaavat: Moisio-Kyyhkylän osayleiskaava ja Kirkonvarkauden asemakaava

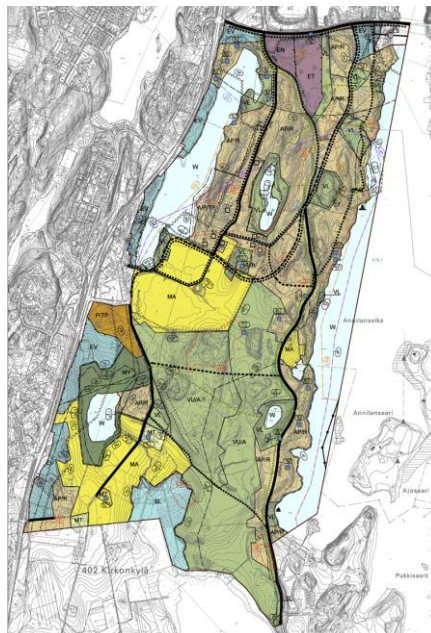
Asuntomessujen järjestäminen Mikkelissä vuonna 2017 vaati sekä osayleiskaavan, että asemakaavan laatimista nopeassa aikataulussa. Asiaa oli jo valmisteltu hyvissä ajoin, mutta virallinen päätöksenteko joutui odottamaan Asuntomessusäätiön päätöstä messujen myöntämisestä poikkeuksellisen pitkään joka merkitsi, että kaavoitus pääsi aloittamaan urakkansa erittäin tiukalla aikataululla. Alueellinen ELY-keskus asetti kaavoitukselle poikkeuksellisen tiukat kriteerit niin laatutason kuin vaadittavien selvitysten osalta koska alueella oli niin paljon valtakunnallisesti merkittäviä kohteita kulttuuriympäristöstä maisemaan ja direktiivilajeihin. Evästyksenä oli, että kaavoitusta ei olisi mahdollista saada valmiiksi kaupungin esittämässä aikataulussa.

Aikataulua ei helpottanut se, että kaavasta valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka käsitteli valituksen ennätysajassa. Jos vähennetään kuulemisaika pois, niin päätös tapahtui viikossa. Kaava sai lain voiman 8.1.2015.

Kirkonvarkauden asemakaava jaettiin kahtia ennen sen viemistä päätöksentekoon. Taustalla oli Porrassalmen museotiehen esitetty uusi liittymä jonka toimivuus ja turvallisuus vaativat lisätutkimuksia. Ehdotettu liittymä rajattiin eteläosan kanssa pois kaavasta ja pohjoisosaa sai lain voiman 4.3.2015.

Etelä- ja pohjoisosassa on tontteja yhteensä 111 kappaletta, rakennusoikeutta n. 41 500 k-m². Asuntomessuja varten varattu kokonaisuus käsittää n. 37 omakoti- ja rivitalotonttia.

Kaava-alueella tavattiin pilaantuneita maita kuten vanha maa-ainesten otto-alue jota oli käytetty rakennusjätteiden läjitykseen ja Moisio sairaalan vanhan jätevedenpuhdistamon alue jonka purkujätteitä löytyi maastosta. Alue kuuluu osana kaupungin merkittävimpiin pohjavesialueisiin ja sen takia kaikki pilaantuneet maat puhdistettiin tai vaihdettiin. Alueelta löydettiin runsaasti liito-oravia ja rannasta viitasammakoita, muita arvokkaita luontokohteita olivat mm. suppa ja Kirkonvarkauden suo sekä hienot kalliomaisemat niin rannassa kuin sisämaassa. Kaavoituksessa ne olivat merkittävässä roolissa kun tontit sovittiin vapaiksi jääneille alueille. Tuleville tontinomistajille laadittiin rakennusten sijoitusohjeet ja annettiin vinkkejä tonttien istutuksista ja maisemoinnista jotta ne istuisivat mahdollisimman hyvin arvokkaaseen ympäristöön. Aika näyttää kuinka hyvin ohjeistusta noudatettiin.

Moisio-Kyyhkylän osayleiskaava, asuntomessualue oikealla yläkulmassa.

Keskussairaalan asemakaavamuutos

Kaupunginvaltuusto käsitteli kaavaa kesäkuussa 2014 ja jo siinä vaiheessa oli nähtävissä, että kaavasta valitettaisiin, senpätakia pohjoisosa kaavasta mahdollisine valittajineen rajattiin hyväksymispäätöksen ulkopuolelle. Taktiikka ei toiminut koska kaavasta valitettiin aina korkeimpaan hallinto-oikeuteen saakka ja merkitsi, että eteläosa kaavasta sai lain voiman vasta 2.12.2015. Pohjoisosa kaavasta on tarkoitus viedä valtuustoon vuonna 2016.

Eteläosassa sijaitsee merkittävimmät toiminnot ja kaavalla saatiin lähes 40 000 k-m² lisärakentamista. Pohjoisosaan jäi mm. päiväpsykiatrian yksiköt joihin ajateltiin siirrettävän toimintoja Moision sairaalasta.

Kaavaprosessin aikana erityistä huomiota sai radan varteen suunnitellut pysäköintilaitokset joiden kaupunkikuvallisesta vaikutuksesta oltiin kaupunginhallituksessa huolissaan. Kaupunkisuunnittelu järjesti eteläisen pysäköintitalosta suunnittelukilpailun joka koski pelkästään julkisivuja, pysäköintilaitoksen sisärakenne ja pysäkinpaikkojen määrä oli lyöty lukkoon aiemmin. Kilpailuun kutsuttiin mukaan Arkkitehtitoimisto Sajaniemi Oy, Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy, Ajak Oy ja arkkitehti Emmi Keskisarja. Kaupunginhallitus päätti esittää, että B&M puinen julkisivu ja Keskisarjan metalliverhoilu julkisivuehdotukset otetaan jatkotyöstön kohteeksi.

Havainnekuva keskussairaalan laajennuksista, ARRK (Arkkitehtiryhmä Reino Koivula Oy)

Tokeron asemakaava

Otavan Tokeroon laadittiin uusi asemakaava jolla mahdollistettiin n. 50 uuden omakotitalon rakentaminen alueelle. Uusi alue suunniteltiin täydentämään olemassa olevaa asutusta ja alueen sisälle jäi muutama vanha kiinteistö, jotka näkyvät kuvassa harmaana. Alue jaettiin kahteen osaan keskellä sijaitsevan alavan ja kostean maaperän takia. Tokeron toteutusaikataulusta ei ole tietoa. Otavan koulutila kaavoitetaan ja sen tuleva toteutus edistää kunnallistekniikan jakamiskustannuksia sekä sitä kautta myös Tokeron toteutusta.

Havainnekuva Tokeron uusista omakotitaloista.

Saimaansivu

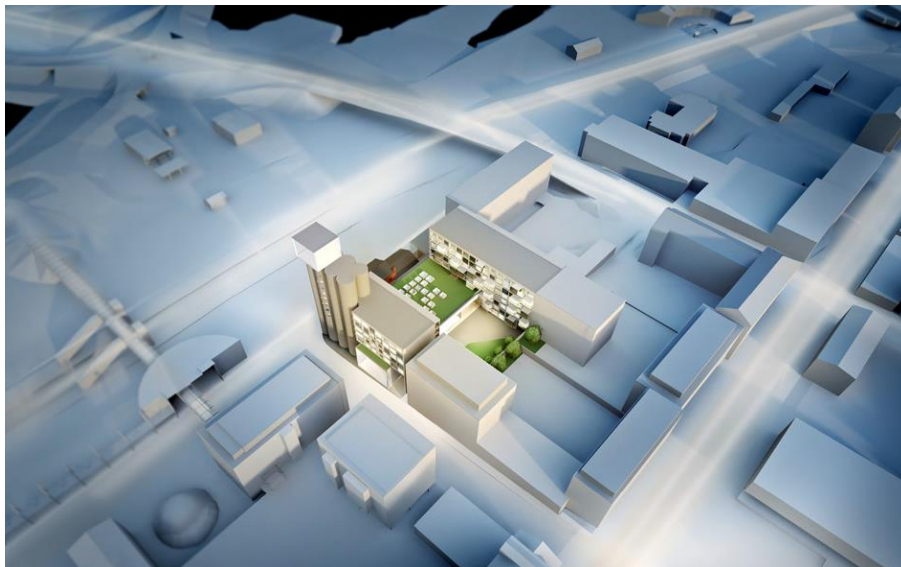
Osana tonttimarkkinointia ja maankäytön suunnittelua Kaupunkisuunnittelu lanseerasi Saimaansivun –brändin jonka avulla tehdään koko Saimaan alueen kaupunkirakentamista tunnetuksi. Ensimmäinen toteutuva kohde on Kirkonvarkaus ja seuraavana vuorossa on Satamalahti. Jokaiselle alueelle laaditaan oma teemansa ja alueet suunnitellaan niille sopiville kohde-ryhmille. Samaa periaatetta tullaan soveltamaan tulevaisuudessa mm. teollisuusalueisiin ja kaupan kohteisiin. Merkittävää on, että markkinointi suunnitellaan samaan aikaan kuin itse alue.

Asuminen Mikkelissä 2024 visio

Kaupunkisuunnittelu yhdessä muiden yksiköiden kanssa laati asumista käsittelevän vision, joka pohjautui erityisesti Saimaan rantojen hyödyntämiseen.

Mylly-Siilo tontin valmisteleva suunnittelu

Siilojen ja valssimyllyn kupeeseen on suunniteltu museota, palvelutaloa, kerrostaloa ja näihin liittyvää pysäköintilaitosta. Toteutus vaatii huolellista suunnittelua ja kaavan päivittämistä senkin takia, että siilojen ja suojellun valssimyllyn kohdalla on voimassa vanha kaava vuodelta 1993. Kaavan päivittäminen suoritetaan yhtä aikaa rakennussuunnittelun kanssa. Raatihuoneenkadun kerrostalo on yhdistetty kaavan mukaisesti siiloihin, palvelutalo sijoittuu korttelin keskiosaan sisäpihan puolelle. Isompien korttelialueiden sisäpihojen hyötykäyttö rakentamiseen tässä laajuudessa on harvinaista Mikkelissä, mutta kaavassa visioitiin tehokasta rakentamista keskustaan ja sisäpiha luo erinomaisen rauhalliset puitteet asumiselle varsinkin kun kaavoituksen yhtenä tavoitteena oli siirtää pysäköinti pihoilta maan alle ja saada pihat takaisin asukkaiden käyttöön viher- ja oleskelualueiksi.

Kuvat: Arkkitehtitoimisto C&J, siilojen huipulla oleva kuutio on teknistä tilaa. Museon sisäänkäynti on Raatihuoneenkadun puolella, sen yläpuolella on kerrostalo. Taustalla palvelutalo.

Palvelu: Kaupunkisuunnittelu Vastuuhenkilö: Ilkka Tarkkanen		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + lmr
Yleiskaavoitus						
Bruttokulut / asukas	€/asukas	7,0	8,2	8,2	6,8	83,1
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (kpl)	€/kpl	76 350	445 848	445 848	185 353	41,6
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (ha)	€/ha	254,3	95,9	95,9	848,7	885,1
Hyväksytyt kaavat (kpl)	kpl	5	1	1	2	200,0
Hyväksytyt kaavat (ha)	ha	1 501	4 650	4 650	437	9,4
Yhteensä (€)	€	381 749	445 848	445 848	370 706	83,1
Tuotot	€	0	0	0	0	
Netto	€	381 749	445 848	445 848	370 706	83,1
Asemakaavoitus						
Bruttokulut / asukas	€/asukas	15,1	7,3	7,3	6,0	83,1
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (kpl)	€/kpl	63 599	79 193	79 193	47 022	59,4
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (ha)	€/ha	2 942	3 168	3 168	2 318	73,2
Bruttokulut / hyväksytyt kaavat (k-m ²)	€/k-m ²	2,7	4,9	4,9	2,1	42,2
Hyväksytyt kaavat (kpl)	kpl	13	5	5	7	140,0
Hyväksytyt kaavat (ha)	ha	281	125	125	142	113,6
Hyväksytyt kaavat (k-m ²)	k-m ²	305 611	80 000	80 000	157 520	196,9
Yhteensä (€)	€	826 792	395 963	395 963	329 156	83,1
Tuotot	€	0	0	0	0	
Netto	€	826 792	395 963	395 963	329 156	83,1
Muut palvelut						
€ / asukas	€/asukas	0,8	1,2	1,2	2,6	217,4
Yhteensä (€)	€	43 044	65 474	65 474	142 327	217,4
Tuotot	€	0	0	0	37	
Netto	€	43 044	65 474	65 474	142 364	217,4
Kaavoituspalvelut yhteensä						
Kulut yhteensä	€	1 251 585	907 286	907 286	842 189	92,8
Kulut yhteensä / asukas	€/asukas	22,9	16,6	16,6	15,4	92,8
Tuotot	€	0	0	0	37	
Netto	€	1 251 585	907 286	907 286	842 226	92,8

Viesti tilaajalle:

Toimintavuoden aikana on normaalia, että syntyy uusia selvitystarpeita joita ei ole voitu ottaa huomioon budjettia laadittaessa. Määrä ja vaikuttavuus vaihtelevat vuosittain, mutta selvityskustannukset kohottavat kokonaiskustannuksia ja yksikkökustannuksia, joita sitten verrataan maisemataulukossa vertailukaupunkeihin. Ylimääräiset selvitykset tehdään joko osana kaavatyötä tai itsenäisinä. Seuraavan vuoden talousarviota laadittaessa ennustetaan kuinka monta kaavaa vuoden aikana valmistuu, mikä on niiden laajuus hehtaareissa ja paljonko rakennusoikeutta ne sisältävät. Kaavaprosessissa voi tapahtua paljon muutoksia; kaava-alueita supistetaan, tarkistetaan rakennusoikeudet realistiselle tasolle ja todetaan, että aikataulu venyy koska tarvitaan säselvityksiä. Sen lisäksi kaavasta voidaan valittaa tai osa kaavasta jätetään vahvistamatta siihen koskevan valituksen takia. Nämä kaikki vaikuttavat toteutuneisiin lukuihin.

MITTAUS JA KIINTEISTÖT

Mittaus ja kiinteistöt –tulosalueen vastuuhenkilönä toimii maankäyttöinsinööri Jukka Piispa. Tulosalue jakaantuu kolmeen tulosityksikköön:

- Mittaus
- Metsät ja vesialueet
- Energiapuun hankinta

Tulosalue vastaa kaupungin omistaman maaomaisuuden hallinnoimisesta, mukaan lukien metsä- ja peltoalueet, mutta pois lukien Tilakeskuksen ja Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n hallinnassa olevat rakennukset ja kiinteistöt. Tulosalue hallinnoi koko kaupungin paikkatietovarantoa.

TALOUDEN TOTEUTUMA MITTAUS JA KIINTEISTÖT	TA 2015	TP 2015	EROTUS	TOT %
TULOSALUE YHTEENSÄ				
TOIMINTAKATE	-2 710 600	-2 902 622	192 022	107,08
TOIMINTATUOTOT	-4 903 500	-5 403 335	499 835	110,19
TOIMINTAKULUT	2 192 900	2 500 713	-307 813	114,04
MITTAUS				
TOIMINTAKATE	-2 141 200	-2 377 073	235 873	111,02
TOIMINTATUOTOT	-3 185 000	-3 383 245	198 245	106,22
TOIMINTAKULUT	1 043 800	1 006 173	37 627	96,40
METSÄT JA VESIALUEET				
TOIMINTAKATE	-638 500	-674 916	36 416	105,70
TOIMINTATUOTOT	-1 188 500	-1 253 936	65 436	105,51
TOIMINTAKULUT	550 000	579 021	-29 021	105,28
ENERGIAPUUN HANKINTA				
TOIMINTAKATE	69 100	149 366	-80 266	216,16
TOIMINTATUOTOT	-530 000	-766 154	236 154	144,56
TOIMINTAKULUT	599 100	915 520	-316 420	152,82

Palvelu: Mittaus ja kiinteistöt Vastuuhenkilö: Jukka Piispa		TP 2014	TA 2015 (valuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA2015+lmr
Maastotietopalvelut						
€ / kunnan maapinta-ala (km ²)	€/km ²	154,8	169,8	169,8	169,7	100,0
€ / asukas	€/asukas	7,2	7,9	7,9	7,9	100,0
Yhteensä (€)	€	394 774	432 994	432 994	432 837	100,0
Tuotot	€	-28 463	0	0	-20 104	
Netto	€	366 312	432 994	432 994	412 732	95,3
Paikkatietopalvelut						
€ / ylläpidettävä alue (km ²)	€/km ²	2 097,8	2 777,2	2 777,2	2 432,1	87,6
€ / asukas	€/asukas	5,8	7,7	7,7	6,8	87,6
Yhteensä (€)	€	318 870	422 135	422 135	369 679	87,6
Tuotot	€	-98 451	-90 000	-90 000	-62 528	69,5
Netto	€	220 420	332 135	332 135	307 151	92,5
Kiinteistöinsinööripalvelut						
€ / rekisteröidyt kiinteistöt	€/kiinteis tö	2 346,8	6 023,6	6 023,6	3 486,4	57,9
€ / asukas	€/asukas	3,7	5,5	5,5	5,4	98,4
Yhteensä (€)	€	199 476	301 180	301 180	296 342	98,4
Tuotot	€	-43 772	-260 000	-260 000	-78 793	30,3
Netto	€	155 705	41 180	41 180	217 549	528,3

Palvelu: Mittaus ja kiinteistöt Vastuuhenkilö: Jukka Piispa	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA2015+lmr
Tonttipalvelut					
€/kiinteis- tö					
€/ operoidut kiinteistöt	5 280,8	384,4	384,4	504,0	131,1
€/ asukas	14,6	1,4	1,4	1,2	87,2
Yhteensä (€)	797 396	76 884	76 884	67 033	87,2
Tuotot	-3 644 271	-2 820 000	-2 820 000	-3 210 533	113,8
Netto	-2 846 875	-2 743 116	-2 743 116	-3 143 500	114,6
Kiinteistö- ja mittauspalvelut yhteensä					
Kulut yhteensä	1 710 517	1 233 193	1 233 193	1 165 891	94,5
Kulut yhteensä / asukas	31,3	22,6	22,6	21,4	94,5
Tuotot	-3 814 956	-3 170 000	-3 170 000	-3 371 959	106,4
Netto	-2 104 439	-1 936 807	-1 936 807	-2 206 067	113,9
Suoritteet					
Kunnan maapinta-ala	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue	152	152	152	152	100,0
Rekisteröityjen kiinteistöjen määrä	85	50	50	85	170,0
Operoitujen kiinteistöjen määrä	151	200	200	133	66,5

Viesti tilaajalle:

Maapolitiikan toteutus siirtyi teknisen toimen hallintoon vuoden alusta lukien. Henkilöstömuutosten seurauksena yksikö sä on tehty töiden uudelleen järjestelyjä. Pientalotonttien luovutustoimintaa on kehitetty, otettiin käyttöön sähköinen tontinhakupalvelu jota käytetään asuntomessutonttien hakemisessa. Tontinvuokrarekisterin tietosisältöä on parannettu. Uusien luovutettavien tonttien lukumäärä on pysynyt vuoden 2014 tasolla mikä on selvästi alhaisempi aiempiin vuosiin verrattuna. Uusittavia tontinvuokrasopimuksia oli hieman edellisvuotta vähemmän. Tontin lohkomisten lukumäärä sekä rakennusvalvontamittaukset pysyivät edellisvuoden tasolla. Numeerista kartta-aineistoa toimitettiin ulkoisille asiakkaille selvästi edellisvuotta vähemmän.

Metsät ja vesialueet, vastuuhenkilö Annamari Huttunen

Metsät ja vesialueet -yksikkö vastaa kaupungin metsätaloudesta ja taajamametsien hoidosta. Yksikkö huolehtii tontti- ja rakennusalueiden puiden poistosta, metsästys- ja kalastusasioista sekä valmistelee kaupungin omistamien viljeltävien peltoalueiden vuokrasopimukset.

Kaupunki omistaa metsiä yhteensä 6 760 ha, mistä talousmetsiä on 5 040 ha, taajamametsiä 1500 ha ja erillisillä päätöksillä suojeltuja metsiä 220 ha. Talouskauden 2014 - 2021 kestävä hakkuusuunnite on 25 500 m³/v ja hakkuista riippumattomien taimikonhoitotöiden, uudistamisen varmistamistöiden ja taajamametsien pienpuustonhoitotöiden tarve n. 200 ha/v.

Talousmetsissä uudistusalueita raivattiin 14 ha, muokattiin 15 ha ja viljeltiin 21 ha. Varhaisperkausta ja taimikonhoitotöitä tehtiin yhteensä 54 ha ja hakkuualueiden ennakkoraivauksia 43 ha. Talousmetsissä tehtiin päätehakkuita 49 ha ja kasvatushakkuita 51 ha.

Taajamametsien hoitotöitä jatkettiin Laajalammella, Otavassa, Rantakylässä ja Ristiinassa. Peitsarin ja Länsi-Tupalan taajamametsien hoitoon liittyvä Mamkin metsätalouden laitoksen ja kaupungin yhteistyöprojekti valmistui ja se esiteltiin yleisötilaisuudessa tammikuussa. Länsi-Tupalan hoitotyöt aloitettiin syksyllä. Loppuvuodesta Mamk toteutti asukastytyyväisyyskyselyn, joka koski vuosina 2014 -15 tehtyjä taajamametsien hoitotöitä Launialassa, Tuppuralassa, Laajalammella, Kattilan sillassa ja Urpolassa, loppuraportti valmistuu 2016. ELY – keskuksen ja Salvos – hankkeen kanssa tienvarsimetsien raivaus-yhteistyö jatkui Visulahdessa ja välillä Rantakylä - Otava. Salvos-hankkeen toimesta tehtiin taajamametsien raivauksia myös Anttolassa, Haukivuorella, lentokentän ympäristössä ja Savisillassa. Taajamametsiä harvennettiin ja pienpuustoa hoidettiin yhteensä 58 ha.

Rakennettavien kohteiden, katulinjojen ja muiden kunnallisteknisten hankkeiden edellyttämiä hakkuutöitä oli arvioitua enemmän. Hakkuutöiden keskeinen kohde oli asuntomessualue. Paljon resursseja vaati myös lentokentän tilaama ILS - lähettimen etumaaston raivaus.

Etelä-Savon koulutus Oy:n ja kaupungin välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti tarjottiin opetuskohteiksi konekorjuutyö-maita 1 600 m³ ja uudistusalojen muokkausta 16 ha.

Kaupunki on mukana Mikkelin alapuolisen Saimaan kunnostushankkeessa ja osallistui poistokalastuksen kustannuksiin 10.230 eurolla. Kaupungin omistamille vesialueille myytiin pyydysmerkkejä virastotalon asiointipisteessä. Metsästysseuroille vuokrattuja metsästysalueita oli 4 917 ha, lisäksi Haukivuorella myytiin kausilupia pienriistan metsästykseseen. Viljelykäyttöön vuokrattuja peltoja oli vuoden lopussa 157 ha.

Puutavaraa luovutettiin pysty- ja hankintakauppasopimuksilla 22 910 m³ ja toteutuneet puunmyyntitulot olivat 1 074 557 euroa. Kokonaisuutena yksikön vuosikate oli 40 000 euroa parempi kuin talousarviossa asetettu tavoite.

Palvelu: Metsät ja vesialueet Vastuuhenkilö: Annamari Huttunen	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TA 2015 + lmr/ TP 2015
<i>Talousmetsät</i>					
Metsät <i>ha</i>	5 112	5 112	5 112	5 112	100,0
€/ha <i>€/ha</i>	20,2	33,3	33,3	25,5	76,5
Kulut <i>€</i>	103 220	170 273	170 273	130 335	76,5
Tuotot <i>€</i>	-675 555	-996 000	-996 000	-900 296	90,4
Netto <i>€</i>	-572 335	-825 727	-825 727	-769 962	93,2
<i>Taajamametsät</i>					
Metsät <i>ha</i>	1 647	1 647	1 647	1 647	100,0
€/ha <i>€/ha</i>	128,6	205,2	205,2	138,7	67,6
Kulut <i>€</i>	211 763	337 889	337 889	228 471	67,6
Tuotot <i>€</i>	-182 191	-144 000	-144 000	-255 399	177,4
Netto <i>€</i>	29 572	193 889	193 889	-26 928	-13,9
<i>Palvelut ja monikäyttö</i>					
Kulut <i>€</i>	182 021	89 539	89 539	264 654	295,6
Tuotot <i>€</i>	-53 145	-48 500	-48 500	-98 104	202,3
Netto <i>€</i>	128 876	41 039	41 039	166 550	405,8
<i>Metsät ja vesialueet yhteensä</i>					
Metsät yhteensä <i>ha</i>	6 759	6 759	6 759	6 759	100,0
Metsät yhteensä <i>€/ha</i>	73,5	88,4	88,4	92,2	104,3
Kulut <i>€</i>	497 004	597 701	597 701	623 460	104,3
Tuotot <i>€</i>	-910 891	-1 188 500	-1 188 500	-1 253 799	105,5
Netto <i>€</i>	-413 887	-590 799	-590 799	-630 339	106,7

Viesti tilaajalle:

Yksikön resursseja käytettiin arvioitua enemmän rakentamisen tarvitsemiin palveluihin, keskeisenä kohteena oli asuntomessualue. Lentokentän tilaamana tehtiin ILS -lähettimen etumaaston raivaukset. Talousmetsien uudistamistöitä tehtiin 36 ha, taimikonhoitotöitä 54 ha ja hakkuun ennakkoraivauksia 43 ha. Puutavaraa luovutettiin 22 910 m³ ja myyntitulot olivat 1.074.557 euroa. Taajamametsien hoitotöitä jatkettiin Laajalammella, Otavassa, Rantakylässä ja Ristiinassa, uutena kohteena aloitettiin Länsi-Tupala. Hoidettujen alueiden pinta-ala oli yhteensä 58 ha. Yhteistyö metsäalan oppilaitosten ja kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa jatkui. Mamkin metsätalouden laitos toteutti asukastyytyväisyyskyselyn ja selvitti mielipiteitä taajamametsien hoidosta Launialassa, Tuppuralassa, Kattilansillassa, Laajalammella ja Urpolassa. TAPIOForest-KIT - metsäsovelluksen käyttöönottoprojekti lähti liikkeelle. Osallistuttiin Mikkelin alapuolisen Saimaan poistokalastuksen kustannuksiin.

Kokonaisuutena yksikön toimintakate ylitti talousarviossa asetetun tavoitteen.

Asuntomessut alkavat

Energiapuun hankinta, vastuhenkilö Pekka Halonen

Yksikkö suoritti määrätietoista toiminnan alasajo v. 2015. Etelä-Savon Energia Oy:lle toimitettiin haketta 70 488 i-m³. Energialaitoksen hyvä yhteistyö sekä erilaiset toimitusjärjestelyt mahdollistivat näinkin mittavan toimituksen ennätyslämpimänä vuonna. Tästä energiapuuyksikön lämmin kiitos laitokselle.

Toimitusmäärä hakepuulajeittain v.2015

	i-m ³	%
Kokopuu	31 689	45,0
Ranka	18 296	26,0
Taajamapuu	8 039	11,4
Hakkuutähde	11 991	17,0
Sahapinta	473	0,6
Yhteensä	70 488	100,0

Kevättalvella onnistuttiin konehakkuin hakkaamaan loput siirtyneet vanhat talvileimikot. Hakkuujärjestely leutona talvena huonosti kantavilla mailla edellytti oikea-aikaisia toimenpiteitä ja vaati osin myös tuuriakin. Hakepuut saatiin tiensivara-rastoihin kevätkelillä kuivumaan. Valtion nuoren metsän kunnostukseen tarjoamat tuet ehdittiin hakea vanhan kemeralain mukaisesti.

Uusia leimikoita ei hankittu, sovitut käteis- ja hankintakaupat otettiin haketusohjelmaan. Kaupungin puunkorjuusta ja metsänhoitotyöstä tulevat taajamapuujaakeet suunniteltiin hoidettavaksi muun toiminnan yhteydessä. Erien osittainen tuoreus ja toimitusmäärät eivät mahdollistaneet kaikkien erien haketusta ripeällä aikataululla. Kevättalven kosteudet pyrkivät nousemaan valituillakin toimituserillä.

Keväällä auringon paistaessa tilanne näytti vielä hyvältä toukokuussa. Koleasta alkukesästä huolimatta laitos joutui rajoittamaan hakkeen vastaanottoa tasapuolisesti kaikilta merkittävilta toimittajilta tarjonnan ollessa ylisuurta vanhenevista varastoista. Perinteisesti kesäkaudella haketukseen kerätään pienehköjä varastoja niiden ollessa kuivimmillaan ja haketus-aikataulun ollessa väljimmillään.

Kulunut kesä pisti järjestyksen uusiksi. Edellisinä vuosina runsastunut kaarnakuoriaiskanta iskeytyi järeisiin hakepuukasoihin, josta ne ajastaan pyrkivät levittäytymään pystypuihin. Entiset hyväksytyt torjuntatoimet ovat kannan runsastuessa osoittautuneet riittämättömiksi. Ainoa varma keino torjua jatkothuhoja oli toimittaa kuoriaisten valtaamat varastoerät polttoon. Onneksi erät osittaisesta tuoreudesta huolimatta saatiin toimittaa laitokselle lain edellyttämien aikarajojen puitteissa. Metsänomistajat antoivat arvoa tehdyille nopeille ratkaisuille kiitoksen kera. Lienee paikallaan myös yksikön esittäviä kiitokset voimalaitoksella oikeamittaisesta avusta ja hakeyrittäjälle, joka järjesti kalustoa sovittuina aikoina myös lomakaudella.

Kuiva syksy auttoi normalisoimaan varastotilannetta, vaikka kevätkaudella jouduttiin suorittamaan luistelutermein ns. C-osia. Loppuvuodesta jouduttiin sopeutumaan jälleen kerran hankaliin kelioloihin. Kantavuus pikkuteillä ja varastopaikoilla loppui. Lähes olematon lumimäärä loppuvuodesta antoi toivoa, että vuodenvaihteen jälkeen mahdollisesti talvi lujittaisi otettaan ja alasajo saataisiin haketuksien osalta vietyä päätökseen suunnitellulla tavalla.

Palvelu: Energiapuun hankinta Vastuhenkilö: Pekka Halonen		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + Imr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + Imr
Projektit						
Kulut	€	752 272	651 059	651 059	986 001	151,4
Tuotot	€	-637 166	-530 000	-530 000	-766 154	144,6
Netto	€	115 106	121 059	121 059	219 847	181,6

Viesti tilaajalle:

Etelä-Savon Energia Oy:lle toimitettiin haketta 70 488 i-m³. Tuloja kertyi 236 154 euroa budjetoitua enemmän kun varasto- ja tyhjennettiin systemaattisesti. Toimintamenoja karsittiin n. 130 000 euroa, tulot ylittyivät n. 230 000 euroa. Tulosta heikensi kuitenkin varastotappiokirjaus - 447 427,35 euroa.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Tulosalueen esimiehenä toimii yhdyskuntatekniikan päällikkö Maini Väisänen.

Tulosalue vastasi viihtyisän ja turvallisen yhdyskuntatekniikan ja ympäristön suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon tilaamisesta, kaupungin vastuisiin kuuluvien pilaantuneiden maiden puhdistamisesta, jätehuollon viranomaistehtävistä sekä lentoasemasta. Tulosalue jakaantuu kolmeen tulositykikköön:

- Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö,
- Lentoasema
- Ympäristövastuut

Kaupunkiympäristön henkilöstössä tapahtui muutoksia vuoden aikana. Liikennesuunnittelu siirtyi kaupunkiympäristön tulosalueelle ja Juha Ukkonen ja Ulla Vanhakartano vahvistivat yksikön liikenne- ja suunnitteluosaamista. Liikennesuunnittelun ja kunnallistekniikan suunnittelun yhteistyötä vahvistettiin. Eläkkeelle siirtyi kaksi henkilöä ja heidän tilalleen valittiin kaupunginpuutarhuriksi Marko Vuorinen ja ympäristövastuiden vastuuhenkilöksi Sari Hämäläinen. Muualle siirtyneen suunnitteluinsinöörin tilalle valittiin Juha Rautio. Rakennuttamisesta vastaava henkilö siirtyi asuntomessujen aluevalvojaksi ja hänen tehtäviään hoitaa Olli Horn.

Sähköisiä palveluita kehitettiin edelleen ja kaikki kaivuluvat ja sijoitusluvut hoidettiin Lupapiste.fi -palvelun kautta. Palveluun lisättiin myös vesihuollon liitoslausunnot. Asukas yhteistyötä tehtiin mm. ympäristön siistimisessä.

Suunnittelussa panostettiin yleissuunnitteluun ja ympäristön laadun määrittelyyn jo suunnitteluvaiheessa. Suurimpia suunnittelukohteita olivat asuntomessualueen kadut ja yleiset alueet. Suurin osa suunnittelusta ostetaan ulkoa. Viheraluesuunnitelmia valmistui Heizenpuistoon ja Nordenstrenginpuistoon sekä katualueille asuntomessualueella.

Liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpitourakat kilpailutettiin ja uudet urakoitsijat aloittivat 1.10.2015. Keskustan urakka on nelivuotinen yhdellä optiovuodella ja urakoitsijaksi valittiin Viherpalvelut Hyvönen Oy. Keskustan urakkaan kuului myös muutamia Tilakeskuksen kiinteistöjen pihoja. Kehän urakka on viisivuotinen yhdellä optiovuodella. Urakoitsijaksi valittiin YIT Kuntatekniikka Oy. Katuvalojen elohopealampuja vaihdettiin noin 2 000 kpl korvaaviin valaisimiin. vaihtotyö jatkuu 2016. Liikenneväyliä pinnattiin ja uria paikattiin 67 265 m². Katu- ja katuvalorekisteri saatiin sähköiseen muotoon. Korjausvelka on laskettu ensimmäisellä karkealla tasolla.

Leikkivälineitä poistettiin ja leikkipuistoja muutettiin käyttöpuistoiksi. Leikkipaikkaohjelma hyväksyttiin vuosille 2015 - 2025.

Vanhojen kaatopaikkojen tarkkailua suoritettiin lupaehtojen mukaisesti. Haukivuorella aloitettiin Kyyvedentien pilaantuneiden massojen sijoittaminen Kaatronmäen ampumaradalle vuoden lopulla.

TALOUDEN TOTEUTUMA KAUPUNKIYMPÄRISTÖ	TA 2015	TP 2015	EROTUS	TOT %
TULOSALUE YHTEENSÄ				
TOIMINTAKATE	7 464 300	9 118 205	-1 653 905	122,16
TOIMINTATUOTOT	-780 500	-873 071	92 571	111,86
TOIMINTAKULUT	8 244 800	9 991 276	-1 746 476	121,18
YHDYSKUNTATEKNIikka JA YMPÄRISTÖ				
TOIMINTAKATE	6 827 900	6 281 853	546 047	92,00
TOIMINTATUOTOT	-616 500	-535 488	-81 012	86,86
TOIMINTAKULUT	7 444 400	6 817 341	627 059	91,58
LENTOASEMA				
TOIMINTAKATE	386 200	293 918	92 282	76,11
TOIMINTATUOTOT	-164 000	-185 620	21 620	113,18
TOIMINTAKULUT	550 200	479 537	70 663	87,16
YMPÄRISTÖVASTUUT*				
TOIMINTAKATE	250 200	2 542 434	-2 292 234	1 016,16
TOIMINTATUOTOT		-151 963	151 963	
TOIMINTAKULUT	250 200	2 694 397	-2 444 197	1 076,90

Ympäristövastuisiin kirjattu Kirkonvarkauden alueen maanparannustyöt n 2,2 milj. euroa, joiden määräraha sisältyi investointibudjettiin. Em. kustannusta ei siirretty maisematalukoihin.

Palvelut tuotteittain/Kaupunkiympäristö

Palvelu: Suunnittelu ja rakennuttaminen Vastuuhenkilö: Maini Väisänen	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015+ lmr
Suunnittelu					
Kadut (sis. liikennesuunnittelun) €	248 901	451 268	451 268	357 208	79,2
Puistot ja leikkikentät €	115 175	129 988	129 988	116 077	89,3
Suunnittelun kulut yhteensä €/kpl	11 556	10 825	10 825	7 867	72,7
Suunnittelun kulut yhteensä €/asukas	7,4	11,3	11,3	9,1	80,3
Yhteensä €	404 443	617 010	617 010	495 593	80,3
Tuotot €	-97 970	-101 970	-101 970	-121 942	119,6
Netto €	306 474	515 040	515 040	373 652	72,6
Rakennuttaminen					
Kadut €	203 612	199 196	199 196	221 069	111,0
Puistot ja leikkikentät €	68 743	65 633	65 633	67 387	102,7
Rakennuttamisen kulut yhteensä €/asukas	5,4	5,1	5,1	5,6	108,1
Yhteensä €	297 040	280 279	280 279	302 997	108,1
Tuotot €	-61 201	-165 000	-165 000	-86 103	52,2
Netto €	235 839	115 279	115 279	216 894	188,2
Suunnittelu- ja rakennuttaminen yht.					
Kulut yhteensä €	701 483	897 289	897 289	798 590	89,0
Kulut yhteensä €/asukas	12,9	16,4	16,4	14,6	89,0
Tuotot €	-159 170	-266 970	-266 970	-208 045	77,9
Netto €	542 313	630 319	630 319	590 545	93,7

Viesti tilaajalle:

Suunnittelun puitesopimus vuosille 2015 - 2016 on kilpailutettu. Asuntomessujen katu- ja puistosuunnitelmat lisäsivät 2015 suunnittelukustannuksia normaaliin vuoteen verrattuna. Kaikki rakennusurakat kilpailutetaan vapailla markkinoilla.

Palvelu: Liikenneväylien ylläpito Vastuuhenkilö: Päivi Turkki	TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + lmr
Liikenneväylien kunnossapito					
Hoidetut liikenneväylät m ²	2 556 294	2 556 294	2 556 294	2 727 220	106,7
Kesäkunnossapito €/m ²	0,41	0,44	0,44	0,39	88,3
Talvikunnossapito €/m ²	0,72	0,74	0,71	0,66	93,0
Kunnossapito yhteensä €/m ²	1,44	1,55	1,55	1,44	92,8
Liikenneväylien kunnossapito yhteensä €	3 689 081	3 971 675	3 971 675	3 933 642	99,0
Tuotot €	-33 893	-39 700	-39 700	-45 406	114,4
Netto €	3 655 188	3 931 975	3 931 975	3 888 235	98,9
Katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet					
Valaisimet kpl	11 640	11 640	11 640	12 587	108,1
€ / valaisin €/kpl (valaisin)	96,9	117,3	117,3	87,8	74,9
Ohjauslaitteet kpl	26,0	26,0	26,0	26,0	100,0
€ / ohjauslaite €/kpl (valaisin)	4 775	8 320	8 320	3 911	47,0
Yhteensä €	1 252 403	1 582 034	1 582 034	1 207 269	76,3
Tuotot €	0	0	0	-5 518	
Netto €	1 252 403	1 582 034	1 582 034	1 201 751	76,0
Muut palvelut					
€/asukas €/asukas	0,1	6,3	6,3	3,5	54,8
Yhteensä €	7 304	346 350	346 350	189 853	54,8
Tuotot €	-1 986	-155 000	-155 000	-111 663	72,0
Netto €	5 319	191 350	191 350	78 190	40,9
Liikenneverkot yhteensä					
Kulut yhteensä €	4 948 788	5 900 059	5 900 059	5 330 764	90,4
Kulut yhteensä / asukas €/asukas	90,6	108,0	108,0	97,6	90,4
Tuotot €	-35 879	-194 700	-194 700	-162 588	83,5
Netto €	4 912 909	5 705 359	5 705 359	5 168 176	90,6

Viesti tilaajalle:

Uudet kunnossapidon alueurakat alkoivat lokakuun alussa. Tästä johtuen kaupunkiympäristön ylläpidon menoissa on tulos- sa hieman säästöä. Ulkoalueiden sähkön kulutuksessa ja kustannuksissa energiaa säästävien lamppujen ja ohjausjärjestel- mien saneerauksien vaikutus näkyy. Katujen pintauksia suoritettiin normaalia enemmän. Hoidettujen liikennealueiden

neliömäärän kasvuun on syynä digitaalisella karttaohjelmalla laskettujen neliömäärien tarkistus sekä Ristiinan alueen, kaupungille kuuluvien liikenneväylien neliöt, joita ei ollut tarkasti laskettu aikaisemmissa luvuissa. Laskentaa jatketaan vielä Suomenniemen osalta.

Palvelu: Viheraluepalvelut Vastuuhenkilöt: Viljo Muuronen ja Maini Väisänen (puistot) ja Annamari Huttunen (metsät)		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + Imr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/TA 2015+Imr
Puistojen hoito ja ylläpito						
Puistojen hoito ja ylläpito	m ²	902 901	902 901	902 901	888 237	98,4
2. hoitoluokan puistot	m ²	286 271	286 271	286 271	287 877	100,6
2. hoitoluokan puistot	€/m ²	1,94	2,16	2,16	1,94	90,0
3. hoitoluokan puistot	m ²	616 630	616 630	616 630	600 360	97,4
3. hoitoluokan puistot	€/m ²	0,33	0,33	0,33	0,33	100,7
Puistojen hoito ja ylläpito yhteensä	€/m ²	1,08	1,23	1,23	1,15	93,1
Muu maisemanhoito	€/m ²	0,05	0,13	0,13	0,08	64,4
Yhteensä	€	976 880	1 114 470	1 114 470	1 020 811	91,6
Tuotot	€	-26 900	-14 300	-14 300	-14 976	104,7
Netto	€	949 981	1 100 170	1 100 170	1 005 834	91,4
Metsät						
Metsät	ha	6 759	6 759	6 759	6 759	100,0
€/ha	€/ha	73,53	88,43	88,43	92,24	104,3
Yhteensä	€	497 004	597 701	597 701	623 460	104,3
Tuotot	€	-910 891	-1 188 500	-1 188 500	-1 253 799	105,5
Netto	€	-413 887	-590 799	-590 799	-630 339	106,7
Muut palvelut						
€/asukas	€/asukas	0,56	1,07	1,07	0,71	66,6
Yhteensä	€	30 399	58 549	58 549	39 008	66,6
Tuotot	€	-607	-1 300	-1 300	-635	48,9
Netto	€	29 791	57 249	57 249	38 373	67,0
Kulut yhteensä	€	1 504 283	1 770 720	1 770 720	1 683 279	95,1
Kulut yhteensä/asukas	€/asukas	27,55	32,43	32,43	30,83	95,1
Tuotot	€	-938 398	-1 204 100	-1 204 100	-1 269 411	105,4
Netto	€	565 885	566 620	566 620	413 868	73,0

Viesti tilaajalle:

Palveluja on kehitetty syksyllä 2014 laaditun priorisointiohjelman mukaisesti. Uudet alueurakat keskustan ja kehän alueilla alkoivat lokakuun alussa. Uusissa alueurakoissa on otettu huomioon keskeisempien ranta- ja virkistysalueiden raivaukset hoitoluokitusta muuttamalla. 1. luokan puistoja Mikkeliissä ei ole. Metsien tarkemmat luvut on eritelty metsät- ja vesialueet kohdassa.

Palvelu: Satamat Vastuuhenkilö: Maini Väisänen		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + Imr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015+Imr
Venepaikat						
Venesataman kulut yhteensä	€/asukas	1,5	1,6	1,6	1,7	106,6
Yhteensä	€	83 083	85 634	85 634	91 254	106,6
Tuotot	€	-40 737	-37 800	-37 800	-39 982	105,8
Netto	€	42 345	47 834	47 834	51 273	107,2

Viesti tilaajalle:

Veneilijöiden asiakaspalutteen mukaisesti sataman palvelut ovat vastanneet melko hyvin kysyntään. Haukivuoren sataman alueelle panostettiin suunniteltua enemmän. Talous toteutui lähes budjetin mukaisesti.

Palvelu: Lentoasema Vastuhenkilö: Sakari Silvennoinen		TP 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 +lmr	TP 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015+lmr
Kulut	€	519 836	609 335	609 335	528 454	86,7
Tuotot	€	-190 186	-164 582	-164 582	-185 846	112,9
Netto	€	329 650	444 753	444 753	342 608	77,0

Viesti tilaajalle:

Valtionavun maksuperusteet ovat muuttuneet, lentoasema voi hakea enää hyvin perusteltuihin lentoaseman ja lentoliikenteen ei liiketaloudellisiin menoihin ja erityisesti turvallisuuteen liittyviin toimenpiteisiin valtionapua. Muuttunein perustein haettiin loppusyksystä valtionapua, jota saatiin 170 099 euroa. Valtionavustus Mikkelin lentoasemalle ylläpidon osalta pitäisi olla vuosittain vähintään 200 000 euroa. Valtion investointiavustuksen määrä on ollut viime vuosien aikana aivan liian vähäinen jotta kaikki tarvittavat ja suunnitellut investoinnit voitaisiin suorittaa ilmailuviranomaisten ja käytännön vaatimalla tavalla. 2015 vuodelle ei investointiavustusta enää saatu.

Mikkelin lentoaseman ylläpitokulut ovat olleet Suomen lentoasemista kaikkein edullisimmat useiden vuosien ajan. Kuluvaan vuoteen aikana myös pyrittiin mahdollisimman suuriin säästöihin kentän ylläpidon osilta. Nykyisten ilmailumääräysten, EU:n direktiivien, ICAO regulaatioiden johdosta lentoaseman perus ylläpitokulut pysyivät edelleen alhaisina.

MATKUSTAJAMÄÄRÄT JA LASKEUTUMISET VUONNA 2015

LASKEUTUMISET	kpl
Kansainvälinen tilausliikenne	9
Kotimainen tilausliikenne	6
Yleisilmailu	474
Sotilasilmailu	84
Purjelentokoneet	0
Laskeutumiset yhteensä	573
MATKUSTAJAT	henkilömäärä
Kansainvälinen tilausliikenne	70
Kotimainen tilausliikenne	43
Yleisilmailu	1 394
Sotilasilmailu (ei tilastoida)	-
Matkustajamäärä yhteensä	1 507

Palvelu: Ympäristövastuut Vastuhenkilö: Maini Väisänen		Tilinpäätös 2014	TA 2015 (valtuusto)	TA 2015 + lmr	Tilinpäätös 2015	Toteutuma % TP 2015/ TA 2015 + lmr
Ympäristövastuut						
Kulut	€	569 474	290 928	290 928	456 130	156,8
Tuotot	€	-10 583	-970	-970	-12 637	1 302,8
Netto	€	558 891	289 958	289 958	443 493	153,0

Viesti tilaajalle:

Shell-tontilla (Laiturikatu 6) kunnostus (in-situ) aloitettiin alkuvuodesta 2015 ja se jatkuu kesään 2016 asti, jonka jälkeen suoritetaan massojen vaihto.

Suomenniemen liimapuutehdas sijaitsee vedenottamon lähellä. Tehtaan ympäristön maaperä tullaan kunnostamaan ja toiminta siirtyy muualle. Kustannusten jaosta on neuvoteltu Suur-Savon Osuuspankin, Mikkelin kaupungin ja Vesilaitoksen kanssa. Mikkelin kaupunki vastaa omasta kiinteistöstään. Kunnostusprojektiä siirretään rahoituksen järjestämiseksi ja avustusten mahdollisuus selvitetään.

Vapo on jättänyt koetoiminnastaan ympäristölupahakemuksen koskien kloorifenoleilla pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista kolmella eri menetelmällä. Koetoiminta kestää 2 vuotta, josta ensimmäinen vaiheen biologinen puhdistus aloitettiin loppuvuodesta 2015. Etelä-Savon ELY-keskus antoi koetoiminnasta hyväksymispäätöksen kesäkuussa 2015. Kustannusten nousu sisältää Haukivuoren pilaantuneiden maiden 105 000 euron ympäristövastuuvarauksen noston. sekä Naisvuoren päiväkodin tontin puhdistuskustannukset 68 900 euroa, joihin ei oltu budjetissa pystytty varautumaan.

INVESTOINNIT

Koko kaupungin nettoinvestointien toteutuma oli 23,5 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvion nettoinvestointi oli 19,7 milj. euroa.

Investoinnit jakaantuivat seuraavasti:

Investoinnit 2015 (1 000 €)	TULOT	MENOT	NETTO
PERUSKAUPUNKI	816	11 994	-11 178
• Muut pitkävaikutteiset menot	49	841	-792
• Uusinvestoinnit	106	5 190	-5 084
• Peruskorjaus-/korvausinvestoinnit	82	2 692	-2 610
• Koneet ja kalusto	8	1057	-1 049
• Maa- ja vesialueet	358	19	339
• Rakennukset	82	0	82
• Osakkeet, osuudet	129	2 195	-2 066
VESILIIKELAITOS	91	6 253	-6 162
OTAVAN OPISTO	0	14	-14
TILAKESKUS	117	5451	-5 334
• Uusinvestoinnit	0	35	-35
• Peruskorjaus-/korvausinvestoinnit	100	5 416	-5 316
• MYYNNIT	17	0	17
E-S PELASTUSLAITOS	115	892	-777
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 138	24 604	-23 465

Lisämäärärahat vuoden aikana hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa seuraavasti:

Menot

Kyytineuvon ohjelmistoon 88 000 euroa (kv §33/23.3.2015)

Kokouspäätteet valtuutetuille 19 000 euroa (kv §44/28.4.2015)

Kv § 112/7.12.2015

KuntaERP toiminnanohjausjärjestelmään 330 000 euroa

Osakkeiden hankinta 2 171 000 euroa (Etelä-Savon Työterveys Oy: osakkeiden merkintä)

Kirjaston ohjausjärjestelmän muutos -60 000 euroa

Anttolan koulun saneeraus, lisämääräraha 215 000 euroa (ylitystarve yhteensä 530 000 euroa)

Muut menolivitykset katettiin määrärahasiirroin.

Tulot

Kv §112/ 7.12.2015

Maanmyyntitulot – 2 000 000 euroa

Raviradan alueen (kadut) tulot – 100 000 euroa

Lentoaseman tulot – 53 000 euroa

Anttolan lähiliikuntapaikka, avustus 22 000 euroa

Sotakoulun rakennusperintöavustus 4 000 euroa

Urpolan kentän huoltorakennus, avustus 5 000 euroa kv 7.12.2015

Kuntaliitosinvestoinnit 2015

Kuntaliitosinvestoinneista tehdään erillinen selvitys kolmen vuoden ajalta.

2015 investointeja tehtiin yhteensä 4,3 milj. euroa. Ristiinan alueella ja 3,8 euroa Suomenniemen alueella 0,5 milj. euroa.

Maa- ja vesialueet

Investointeihin budjetoidut maanparannustyöt Kirkonvarkauden alueella sekä rakennusten purkukustannukset on uusien kirjanpitolukintojen mukaan kirjattu käyttötalouden menoksi (poikkeama budjetoituun määrärahaan 2,65 milj. euroa), koska em. kohteilla ei ole oleellista vaikutusta tonttien myyntiarvoon.

Rakennusten myyntitulot

Peruskaupungin puolelle oli budjetoitu myyntivoittoja 300 000 euroa, toteutuma oli 82 000 euroa. Tilakeskuksen omaisuuden myyntituloihin oli budjetoitu 2,95 milj. euroa, mikä sisälsi konsernin sisäiset myynnit. Rakennusten myyntitulot tilakeskuksen puolella jäivät lähes kokonaan toteutumatta (tot. 0,17 milj. euroa), koska myynnit konsernin sisällä eivät edenneet neuvotteluvaiheesta päätöksentekoon.

Kunnallistekniikan investointien toteutuminen 2015

Kaupunkiympäristössä korjausvelkaa pienennettiin viimeistelemällä uusia alueita ja saneeraamalla vanhoja alueita. Uuden korjausvelan kasvua ehkäistiin oikea-aikaisella hoidolla ja kunnossapidolla.

Poimintoja kunnallistekniikan investointikohteista v. 2015:

- Yhteishankkeista merkittävin oli VT5 -hanke ja siihen liittyvä liitännäishankkeet. Rinnekadun kevyen liikenteen turvallisuutta parannettiin uusimalla Selännekadun silta, Urpolankaari, ja eriyttämällä autoliikenne valtatievarteen, sekä rakentamalla oma alue koululaisten saattoliikenteelle. Valtaosa melusuojuuksista saatiin myös valmiiksi. Valtatiehankkeen yhteydessä on tehty suuri hulevesien uudelleenjärjestely, jossa Nuijamiehen kaupunginosasta ohjattiin kaupungin hulevedet altaiden kautta Saimaaseen. Toimenpiteellä vähennettiin Kaihunlahden kuormitusta ja suojattiin vesilaitoksen pohjaveden ottoa. VT5:n luiskiin tehtiin myös pohjavesisuojuuksia.
- Ristiinassa Sepäntien ja Tiitus-Matintien, Otto von Fieandtintien, Linnantien, Linnaniementien ja Kitereentien peruskorjaukset sekä Kissalammentien päällysteen korjaus
- Satamaan rakennettiin uusi leikkipuisto
- Lampeinuisto peruskorjattiin
- Suomenniemellä rakennettiin kevyenliikenteen väylä ja koulun pihalla tehtiin peruskorjauksen vaiheet 2 - 3
- Haukivuorella tehtiin saneeraustöitä torialueella
- Katuviheralueita viimeisteltiin Itäharjussa ja Tuukkasen alueella
- Kantakaupungin alueella rakennettiin kevytväyliä Polttimokadulla, Päämajankadulla, Issunttiellä ja Liuskekadulla
- Itäharjun asuntoaluetta, Yläntietä ja Kaskiraunontietä viimeisteltiin
- Kirkonvarkauden asuntoalueen katujen rakennusurakat aloitettiin
- Lentoasemalla saneerattiin rullaustie
- Otavan ja Haukivuoren satamissa rakennettiin sähköistystä
- Urheilupuistoon rakennettiin monitoimikaukalo

Tilakeskuksen talonrakennusinvestoinnit

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet v. 2015 olivat:

- Päämajakoulu (entisen Yhteiskoulun muutostyöt)
- Anttolan yhtenäiskoulun korjaus ja muutostyöt
- Anttola-talon muutostyöt koulun tarpeisiin
- Vanhalan koulun peruskorjaus ja uudisrakennus
- Ristiinan koulukeskuksen peruskorjaus
- Otavan opiston ruokalan ja asuntojen korjaus
- Kaupungintalon pintakorjaus (julkisivujen maalaus)
- Kyyhkylän lämmönjakokeskuksen uusinta
- Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat, katsomo)
- Anttolan lähiliikuntapaikka (liikettä Anttolaan-hanke)
- Energiataloudellisen Kets-sopimusten mukaiset investoinnit, useita kohteita

Lisämäärärahaa jouduttiin hakemaan 215 000 euroa Anttolan yhtenäiskoulun korjauksiin. Lisäksi investointiohjelman sisällä jouduttiin tekemään sisäisiä määrärahasiirtoja Anttolan yhtenäiskoululle 315 000 euroa. Investointien 2015 TA-määrärahojen ylityksiä tuli myös

- 2015 TA 70 000 euroa Anttola-talon muutostyöt koulun tarpeisiin, (menot 247 374 euroa), ylitys 177 374 euroa
- 2015 TA 500 000 euroa Vanhalan koulun peruskorjaus, (menot 714 055 euroa), ylitys 214 055 euroa
- 2015 TA 1 950 000 euroa Päämajakoulu (entisen Yhteiskoulun muutostyöt), (menot 2 037 598 euroa), ylitys 87 598 euroa

Vanhalan koulun peruskorjaus ja Päämajakoulun muutostyöt jatkuvat vuodella 2016 ja useammalle eri vuodelle jaksottuvien hankkeiden määrärahojen jakautuminen vuosittain on talousarviovaiheessa vaikeasti ennustettavissa. Vanhalan koulun KVR-urakka lisärakennuksen osalta valmistuu n. kaksi kuukautta etujassa, joten myös laskutukset ovat etupainotteisia. Investointien määrärahaylitykset pystyttiin kattamaan kuitenkin muista talonrakennusinvestointimäärärahoista.

Lisäksi rakennettiin yhteistyössä Mikalo Oy:n kanssa (Naisvuoren päiväkot) keskusta-alueen uusi päiväkot. Kohde valmistui joulukuussa 2015.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN (1 000 €)		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutus	Poikkeama (-) alle (+) yli
S= SITOVUUSTASO						
KAUPUNKI						
Muut pitkävaikutteiset menot						
Menot Talouden toimintaohj.jär. KuntaErp	s	300	330	630	771	141
Tulot Talouden toimintaohj.jär. KuntaErp					49	49
Kyytineuvon ohjelmisto			88	88	70	-18
Maa- ja vesialueet						
Maa- ja vesialueiden myynti*	s	2 510	-2000	510	358	-152
Maa- ja vesialueiden hankinta	s	100		100	19	-81
Maankaatopaikan kunnostus (Kirkonvarkaus)		2 400		2 400	0	-2400
Maanjalostus (rakennusten purkamiset)	s	250		250	0	-250
*sis. Myyntivoiton 343.981 euroa		2160		160	339	
Rakennukset						
Rakennusten myynnit (myyntivoitot)	s	300		300	82	-218
*sis. myytyjen rakennusten myyntivoitot 82.356 euroa		300		300	82	-218
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut/menot		600	0	600	615	15
Kadut (pien- ja rivitalotonttien luovutus)		500	-150	350	544	194
Raviradan alue/menot		500	-145	355	298	-57
Raviradan alue/tulot		100	-100	0		
VT5 rakentaminen		2 200	100	2 300	2 304	4
Keskustan kehittäminen		0		0		0
Kirkonvarkauden as.alue rakentaminen		1 600	100	1 700	1 670	
Ristiinan kadut (kohdentamaton (klr))		200	-100	100	81	
Sepäntie ja Tiitus-Matintie (klr)		90	45	135	121	-14
Kitereentien peruskorjaus (klr)		250		250	211	
Linnantie-Linnaniementie (klr)		500	150	650	640	-10
Otto von Fieandtintie (klr)		200	0	200	185	-15
Kissalammentie/Vanha Suurlahdentie (klr)		100	0	100	77	-23
Suomenniemen keskusta/kevyen liik.väylä (klr)		500		500	470	-30
Katuvalojen investoinnit ja saneeraukset		150	50	200	156	-44
Puistot ja leikkipaikat		400		400	390	-10
Sataman teemapuisto/tulot					20	20
Graanin rantaväylä/tulot					86	86
Kaihun ja Kenkäveron matkailualueen kehitt.		150	-70	80	0	-80
Savilahden ruoppaukset		300		300	252	-48
Satamien kunnostukset		30		30	27	-3
Uimarantojen kunnostukset		40		40	14	-26
Lentoasema/tulot		135	-53	82	82	0
Lentoasema/menot		250		250	114	-136
Luovutettavien tonttien kunnostus		26		26	0	-26
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus		125		125	144	19
Korvaavat kentät (Laajalampi, Pankalampi)		100	20	120	114	-6
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä						
Menot	s	8 811	0	8 811	7 882	-49
Tulot	s	235	-153	82	188	106
Netto		8 576		8 729	7 693	-1 036
Koneet ja kalusto						
Keskushallinto/Ruoka- ja puhtausp.	s	30		30	28	-2
Keskushallinto/Kokouspäätteet	s		19	19	19	0
Sosiaali- ja terveystoimi	s	400		400	316	-85
Sivistystoimi	s	800	-60	740	694	-46
Yhteensä						
Menot		1 230	-41	1 189	1 057	-131
Tulot*					8	8
*kaluston myyntivoitto 8.742 euroa						

Osakkeet ja osuudet

Tulot		0		0	129	129
Koy ja asunto-osakkeiden myynti *		0		0	129	129
*) sis. Myyntivoiton 128.712 euroa						
Menot						
Etelä-Savon Työterveys Oy:n osakkeet			2 171	2 171	2 171	0
Muut osakkeet					24	24
Menot	s	0	2171	2171	2195	24
Tulot	s	0		0	129	129
Netto		0	-2171	-2171	2066	-105
* rahoitusvastikkeet						

KAUPUNGIN INVESTOINNIT yhteensä

Menot	s	13 091	2 548	15 639	11 994	-3 645
Tulot	s	3 045	-2 153	892	816	-76
Netto		10 046	4 701	14 747	11 178	-3 568

LIKELAITOKSET**Vesilaitos**

Menot	s	6 600		6 600	6 253	-347
Tulot*	s	0		0	91	91
Netto		6 600		6 600	6 162	-256

*sis.kaluston myyntivoiton 3.500 euroa

Otavan opisto

Menot	s	15		15	14	-1
-------	---	----	--	----	----	----

TASEYKSIKÖT**Etelä-Savon pelastuslaitos**

Menot	s	1 784		1 784	892	-892
Tulot*	s	900		900	115	-786
Netto		884		884	777	-107

* sis.myyntivoitot 32.000 euroa

Tilakeskus**RAKENNUKSET**

Uudisrakenn./Menot	s	50	-10	40	35	-5
---------------------------	---	----	-----	----	----	----

Peruskorjaukset

Menot		5 195	225	5 420	5 416	-4
Tulot		140	-34	106	100	-6
Netto	s	5 055	259	5 314	5 316	2

Käyttöomaisuuden myynnit

Omaisuuuden myynnit	s	2 950	-2 900	50	17	-33
Myynnit yhteensä		2 950	-2 900	50	17	-33

* sis.myyntivoitot 17.000 euroa

TILAKESKUKSEN INVESTOINNIT yhteensä

Menot		5 245	215	5 460	5 451	-9
Tulot		3 090	-2 934	156	117	-39
Netto		2 155	3 149	5 304	5 334	30

INVESTOINNIT kaikki yhteensä

Menot		26 735	2 763	29 498	24 604	-4 894
Tulot		7 035	-5 087	1 948	1 138	-810
Netto		19 700	7 850	27 550	23 465	-4 085

KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT 2015	€/NETTO
Raviradan alueen katu- ja pysäköintijärj.	297 523
VT 5 kaupungin osuus	2 304 054
Kirkonvarkauden asuinalue	1 670 057
Ristiinan kadut, kohdentamaton	81 335
Sepäntie ja Tiitus-Matintie	120 666
Kitereentien peruskorjaus	211 362
Linnantie-Linnaniementie	640 176
Otto von Fieandtin tie ja klv	185 021
Kissalammentie/vanha Suurlahdentie	77 382
Suomenniemen keskusta klv	351 723
Kristiinantie	3 427
Omakotitie	90 510
Katuvalojen investoinnit ja saneer.	155 896
Arkistokatu	43 610
Tuulastie	3 417
Liuskekatu päällyste ja viimeistely	10 412
Kevyenliik.väylien saneeraus	16 506
Päiviönkatu ja Talaskatu jkpp	7 387
Pienet liikenneturvallisuus hankkeet	57 030
Siltojen saneeraus	6 940
Meluvallit	7 195
Liikenneväylien viherkunnostus	34 902
Pienet järjestelyt	168 584
Keskeneräiset kadut 2014	7 690
Kattilansillan koulun alueen suunn.	1 204
Itäharjun al.pääll. ja viimei.(Tähtis.ym	139 122
Rinneahontie, päällystys	10 208
Polttimonkatu ja Päämajankatu klv.	102 285
Pursialankadun ja jkpp parantaminen	219 187
Ylännet.,Kaskiraunt. ja Rantavuo.	72 080
Sataman teemapuisto	174 514
Lampeinpuisto, peruskorjaus	139 901
Naisvuoren alaleikkip. viimeistely	1 672
Pienet viherrakennuskohteet	14 654
Leikkipaikkojen käyttötark.muutos	9 649
Leikkivälineiden ja kasvillis.uusiminen	62 529
Ritvalan leikkipuisto	6 860
Heinzenpuisto	54 573
Mikkeliapuisto	73 323
Hiihtomäen P-alue	9 109
Suomenniemen koulun elinkaarihiha	118 291
Kaihun uimaranta	14 010
Satamat/laitureiden kunnostus	26 632
Savilahden ruoppaukset	251 766
Korvaavat luisteluk. Laajalampi,Pankal.	113 638
Lentoasema	114 283
Graanin rantaväylä TULO	-86 000
YHTEENSÄ	8 196 295

Tilakeskuksen talonrakennusinvestoinnit v. 2015

KLR = liitossopimuksen mukainen raha

Vastuuhenkilö	HANKE	SISÄINEN TILAUS	TA 2015		LMR 2015/ MÄÄRÄRAHASIIRROT		TA 2015	TOT. 12/2015		
			MENOT	TULOT	MENOT	TULOT	NETTO	MENOT	TULOT	NETTO
	Liikelaitokset		100 000		0		100 000	100 095		100 095
	Otavan opiston ruokalan ja asuntolan korjaus	148700009001	100 000				100 000	100 095		100 095
	Sivistystoimi		3 475 000		530 000	0	4 005 000	4 294 650	15 702	4 278 948
RV	Rantakylän koulu (peruskorjaus ja laajennus)	148700007001	100 000				100 000	70 081		70 081
JJ	Yhteiskoulurakennuksen muutostyöt Päämajakoulun tarpeisiin	148700007002	1 950 000				1 950 000	2 037 598	15 702	2 021 895
JK	Vanhalan koulu peruskorjaus	148700007003	500 000				500 000	714 055		714 055
JJ	Haukivuoren kouluprojektin viimeistely (piha-alueet)	148700007004	75 000				75 000	72 445		72 445
JM	Ristiinan koulukeskuksen perusparannus (KLR/R)	148700007005	550 000				550 000	407 610		407 610
JM	Anttolan koulun saneeraus	148700007006	200 000		530 000		730 000	730 211		730 211
JM	Anttola-talon muutostyöt koulun tarpeisiin	148700007007	70 000				70 000	247 374		247 374
	Koulu- ja esiopetuksen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt		30 000		0	0	30 000	15 277		15 277
JJ	- Päämajankatu 18 jätekeräysjärjestelmän ja henkilökunnan autopaikkojen rakentaminen	148700007008	30 000				30 000	15 277		15 277
	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi		450 000		0	5 000	445 000	316 897	5 000	311 897
JM	Urheilupuiston saneeraus (huoltotilat, katsomo, aita)	148700008001	300 000				300 000	316 897		316 897
JJ	Sotahistoriakeskuksen perustaminen	148700008002	150 000				150 000	0		0
	Urpolan huoltorakennus, ELY-avustus loppuerä	148700003001				5 000	-5 000		5 000	-5 000
	Sosiaali- ja terveystoimi		150 000		-10 000		140 000	102 346		102 346
	Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt		150 000		-10 000		140 000	102 346		102 346
PR	- Kyyhkylän lämmönjakokeskuksen uusinta	148700006001	50 000				50 000	63 558		63 558
JK	- Vaarinsaaren pesutilojen korjaukset	148700006002	90 000				90 000	38 788		38 788
	- muut erittelemättömät ja taaktyöt		10 000		-10 000		0	0		0
	Julkiset rakennukset		300 000		-35 000	4 000	261 000	260 554	4 000	256 554
JM	Kaupungintalon pintakorjaus	148700009002	100 000		-20 000		80 000	82 538		82 538
JK	Sotakoulu, Ristiina (KLR/R)	148700009003	50 000		-15 000	4 000	31 000	23 025	4 000	19 025
	Julkisten rakennusten muutos/peruskorjaustyöt		150 000				150 000	154 992		154 992
JK	- Teatteriravintolan muutostyöt	148700009004	90 000				90 000	101 172		101 172
JK	- Annikinkatu 4 välipohjan korjaus	148700009006	50 000				50 000	53 820		53 820
	- muut erittelemättömät ja taaktyöt		10 000				10 000			
	Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudistaminen		200 000	50 000	-160 000	-45 000	35 000	11 437	2 000	9 437
JaK	Kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmien uudistaminen	148700009007	200 000	50 000	-160 000	-45 000	35 000	11 437	2 000	9 437
	Yleiset suunnittelurahat		50 000		-10 000		40 000	34 665		34 665
RV	Suunnittelumääräraha		50 000		-10 000		40 000	34 665		34 665
	- keskusta-alueen päiväkot	148700010001					0	3 218		3 218
	- Naisvuoren uimahalli	148700010003					0	27 486		27 486
	- Uusi taidemuseo	148700010004					0	3 961		3 961
	Energiataloudelliset investoinnit		450 000	90 000	-100 000	-20 000	280 000	232 935	51 757	181 178
JL	Energiataloudelliset investoinnit		450 000	90 000	-100 000	-20 000	280 000	232 935	51 757	181 178
	Rakennukset yhteensä		5 175 000	140 000	215 000	-56 000	5 306 000	5 353 579	78 459	5 275 120
	Kiinteät rakenteet ja laitteet		70 000			22 000	48 000	79 313	22 000	57 313
JM	Sivistystoimi									
	- Liikettä Anttolaan -hanke	148800000001	70 000			22 000	48 000	79 313	22 000	57 313
	Omaisuuksien myynti			2 950 000		-2 900 000	-50 000		16 643	-16 643
	Omaisuuksien myyntitulot			2 950 000		-2 900 000	-50 000		16 643	-16 643
	ALV-korjaukset							18 469		18 469
	TILAKESKUS YHTEENSÄ		5 245 000	3 090 000	215 000	-2 934 000	5 304 000	5 451 361	117 102	5 334 258

PURKUKOhteet

- JK - Lehmuskylän päiväkot
- JK - Siekkilän päiväkot
- JK - Löytöeläintalo

MUUT KOhteet

- JJ - MHC/Kiinteistökehitys Naistinki Oy
- JJ - Keskusta-alueen uusi päiväkot